

Tragedija pod Lipanco

Pokljuka je med zadnjo vojno s svojimi velikimi gozdnimi površinami nudila dokaj varno zavetje partizanskim enotam, ki so delovale na tem področju. Kljub temu pa so se zgodile, predvsem zaradi izdajstva pa tudi lastne neprevidnosti nekatere tragedije, ki smo jih drago plačali z nenadomestljivimi mladimi življenji naših tovarišev.

Ena takih tragedij se je zgodila 4. julija 1943 pod planino Lipanca. Tega dne zgodaj zjutraj je bilo napadeno taborišče, v katerem sta bili dve enoti in sicer Bohinjska četa pokljuškega bataljona GO (Gorenjski odred) in Udarna četa GO. Taborišče je bilo izdano.

Če boste kdaj hodili po Pokljuki mimo planine Javornik po cesti v smeri Rudnegra polja, boste približno 1 kilometer dalje na desni strani naleteli na gozdn presek. Ob vznožju preseka, čisto blizu ceste pa je postavljen skromen spomenik, ki

spominja mimodoče na tragedijo izpred 32 let. Bivše taborišče je komaj dobrih 5 minut oddaljeno od tega mesta v severozapadni smeri.

Preživelci borci Udarne čete GO se zadnjo soboto v juniju vsako leto zberemo ob spomeniku, da tam izkažemo zaslzeno spoštovanje našim tovarišem, ki so tiste ga julijskega dne padli v neenakem boju z nacističnimi okupatorji. Dne 4. julija je padlo na tem območju 15 partizanov, 19 je bilo ujetih. Od ujetih so preživelci samo širje, 15 je bilo kasneje ubitih. Torej 30 mrtvih.

Največ izgub je imela Bohinjska četa, katere komandir je bil tov. Skala, ki je kasneje padel. Naša Udarna četa se je prebila z razmeroma majhnimi izgubami. Imeli smo dva mrtva (Torkar Anton z Bleda in Žemva Anton iz Gorj), ter 2 ujeta, od katerih je bil Perc Davorin ranjen in kasneje ustreljen v Begunjah.

Lah Janez iz Gorij je ujetništvo preživel in je lani (leta 1974) umrl.

Bohinjska četa je tedaj imela, kakor se spominja Arh Janez-Leskovc iz Stare Fužine, 56 borcev, Udarna četa pa po mojem spominu 21 borec. Skupno je bilo na ta dan v taborišču razen od sotnih po spisku okrog 77 partizanov. To se pravi, da smo od skupnega številčnega stanja izgubili nekaj manj kot polovico moštva. Bohinjska četa pa je bila v tej akciji posebno hudo prizadeta.

Nemci, ki so se udeležili te akcije, so šteli okrog 3.000 mož. To so bile dobro opremljene elitne enote SS policije. Razmerje sil je bilo torej približno 1:40 v nemško korist. Poleg tega so imeli Nemci še to prednost, da je bilo taborišče izdano in že ponoči od 3. na 4. julij obkoljeno. Tako kljub katastrofi, ki smo jo doživeli, uspeh Nemcov z ozirom na premoč, ki so jo imeli in na prednost, ki jo daje izdaja, le ni tako bleščeč.

Da bi dobili pravo sliko o tem tragičnem dogodku,

moramo poseči v dogajanja nekaj dni nazaj.

Proti koncu januarja 1943 je bil poslan na Pokljuko kot komandant bataljona tov. Mičo (Žirovnik, živi v okolici Ljubljane). Tedaj so bile na Pokljuki 3 vojaške enote. To so bile že omenjena Udarna četa, ki je spadala direktno pod prisostnost štaba odreda, ter Bohinjska in Jeseniška četa, ki sta bili formacijsko vezani v Pokljuški bataljon. Operativna področja so razvidna že iz samih imen teh

enot. Jeseniška četa se je zadrževala na območju Mežaklje in severnih obronkih Pokljuke (Klek) in je delovala na območju Savske doline, Gorij, Blejske Dobrave, Bohinjska četa pa je imela operativno področje v glavnem v okolici Bohinja. Udarni vod GO, ki je bil kasneje preimenovan v Udarno četo GO, pa je deloval predvsem v okolici Bleda.

Te enote so se zadrževale vsaka v svojem taborišču in so bile občasno povezane s

(Nadaljevanje na 2. strani)

**Vsem članom
kolektiva čestitamo
ob prazniku**

Dneva republike

Uredniški odbor

Tragedija pod Lipanco

(Nadaljevanje s 1. strani)

kurirji. Jeseniška četa je taborila največkrat na Mežaklji, Bohinjska pa v območju bohinjskih planin, vendar skoraj vedno visoko na Pokljuki. Udarna četa se je praviloma zadrževala bližu doline. Taborišča smo imeli v Radovni v Gabrju (breg nad HC Radovna na pokljuški strani), na Pogladenovem rovutu blizu Zatrnik, ki je kakih 15–20 minut oddaljen od ceste na Zatrniku itd. Pokazalo se je, da je bila naša taktika v pogledu taborišč zelo dobra. Nemci so pri večjih akcijah iskali partizane visoko na Pokljuki v bližini večjih planin. To je razumljivo, saj so pastirji v planinah redno oskrbovali partizane z mlekom, pa tudi z mesom. Pomembna slaba plat Pokljuke pa je voda. Izviri vode so redki in še ti so bili skoraj vsi označeni na zemljevidih. Le redki so izviri vode, ki niso označeni na kartah. To dejstvo je bila pomembna prednost za sovražnika, saj brez vode pač ni mogoče živeti.

Približno tako je bilo stanje na Pokljuki pred tistimi usodnimi dogodki v začetku julija 1943.

Komandant Mičo je v začetku julija planiral obsežno akcijo, v kateri naj bi sodelovale vse 3 enote, ki so bile na Pokljuki. Predviden je bil vdor in napad na Mojstrano, kombiniran s prehranjevalno akcijo. Zato smo se 1. julija (ali zadnjega junija) Bohinjska četa in Udarni vod zbrali v skupnem novem taborišču pod Lipanco. Tam pred našimi še nihče ni taboril. Jeseniška četa je tedaj taborila pod Klekom nad dolino Radovne.

V bližini našega novega taborišča je bil majhen izvir vode z lesenim koritom. Gozdni presek pa je zaradi svoje višine nudil z vrha odličen pregled skoraj do planine Javornik. V zapadni in južni smeri pa so nas varovali obsežni gozdovi. Prav tako tudi proti severovzhodu. V taborišču se je prišlo mimo planine Javornik, tam kjer je sedaj cesta, potem pa je bilo ob vznožju preseka (kjer je sedaj spomenik) treba zaviti v smeri Lipanske planine. Mislim, da je prvi dan, ko smo se nastanili v novem taborišču, prišel v partizane Zupan Alojz — Batištov iz Bohinjske Beli. Drugih novincev v tistem času ni bilo.

Dne 2. julija je bil odrejen pohod proti Mojstrani. Med potjo se nam je pridržala še Jeseniška četa. Ta četa je imela precej novincev — predvsem Jeseničanov — ki je nekaj dni pred tem izvedla mobilizacijo na področju Jesenic. Kolikor se spomnim, novinci niso bili vsi oboroženi. Tako se je na večer 2. julija bližalo Mojstrani čez 100 partizanov. Akcija obveščevalno

čitno ni bila pripravljena. Nekateri so pravili, da je bila celo izdana. Za to trditev bi se težko opredelil, ker bili sicer naše izgube v Mojstrani lahko katastrofalne. Vsekakor pa je res, da smo prišli zvečer v Mojstrano brez pravih podatkov o razporeditvi postojank, števila žandarjev in policajev, lokaciji trgovin in drugih objektov. Spomnim se samo tega, da smo v Mojstrano prišli brez posebnih zapetljajev, vsekakor po deveti uri zvečer, ker je bilo popolnoma temno. Spomnim se, da se je cirkus začel, ko je komandant Mičo z baterijo (zatemnitev) iskal trgovino in je obsevtlil hišo, kjer je bila tabla z napisom Gendarmerie. Poleg žandarjev je bilo v Mojstrani takrat tudi precej pripadnikov Greurschutzpolizei (obmejna policija). Seveda se je pri tem razvnela bitka, ki je potekala v čudnih okoliščinah predvsem zato, ker vsaj nismo nisemo nič vedeli o Nemcih, pa tudi orientirati se nismo znali. Brez večje škode smo se umaknili.

Bohinjska četa in Udarni vod brez izgub. Jeseniška četa pa je izgubila veliko mobilizirancev, ki so se najbrže sami predali Nemcem. Edina žrtva Mojstrane je bil Franc Demšar z Jesenic, ki je bil ranjen ujet in kasneje ustreljen v Begunjah. Pa tudi njega je izdal nekdo iz jeseniške grupe mobilizirancev, kot zavednega pristaša NOB. Izdajalec je bil kasneje ubit.

Po tem neuspehu smo se vračali skozi Radovno in potem na Klek, kjer je taborila Jeseniška četa. Tu smo nekaj pojedli in potem nadaljevali pot proti našemu taborišču pod Lipanco. Ko smo se proti večeru zbirali, smo ugotovili, da nimamo nobenih izgub. Manjkal je samo Zupan Alojz — Batištov, ki je dva ali tri dni prej prišel v partizane. Bili smo precej utrujeni in ker nihče ni vedel, kaj je z Zupanom, je pa obstojala še možnost, da pride kasneje, sta komandirja odredila, da gremo spat. To toliko bolj upravičeno, ker je Zupan vejl za zanesljivega človeka in je po pripovedovanju tistih, ki so ga poznali, že prej sodeloval s partizani. Tako smo po dveh dneh in eni noči marša zaspali. To je bilo 3. julija zvečer. Komandant Mičo je ostal na Kleku pri Jeseniški četi. Mognede še to 3. julija smo se na Kleku preimenovali iz Udarnega voda v Udarno četo.

Tisto noč sem bil v naši četi odrejen za mlajšega dežurnega, ki je opravljal to dolžnost od polnoči do jutra. Starejši dežurni me je zbudil nekoliko kasneje in tako sem 4. julija okrog 0.30 ure nastopil službo dežurnega v četi. Starejši dežurni me je opozoril na budnost, ker se je iz daljave slišalo

brnenje motorjev. Zupan je še vedno manjkal. Ko sem kontroliral straže, so me stražarji opozarjali na bučanje motorjev v daljavi. Med eno in drugo uro po noči je prišel kurir Blaž (doma iz Gorj, kasneje padel) in mi povedal, da je zvečer prišlo na Mrzli Studenec več deset kamionov policije. Takoj sem zbudil oba komandirja in jima poročal o tej novici.

Oba sta odredila vstajanje pred svitom, vendar nobenih dodatnih varnostnih ukrepov (patrole). Nekaj pred tretjo uro zjutraj sta se s planine Javornik vrnila dva kurirja Bohinjske čete in sicer Leskovec (Janez Arh, živi v Stari Fužini v Bohinju) in še nekdo, čigar imena se ne spomnim. Hrup motorjev vso noč ni zamrl. Blaž je potem, ko nas je obvestil o stanju na Mrzlem Studencu, kmalu odšel. Leskovec in njegov tovariš sta od planšarjev na Javorniku, kjer sta vasovala, prav tako zvedela za prihod Nemcev na Pokljuko. Takoj po prihodu sta zbudila komandirja Skalo, ki pa tudi na to opozorilo ni reagiral.

Jutro pa se je neusmiljeno približevalo, z njim pa tudi katastrofa. Bučanje motorjev se je proti jutru umirilo. Slučaj je hotel, da je moj tovariš Justin Tina, s katerim sva skupaj spala, 3. julija zvečer odšel nekam proti Bohinju. Navada je bila, da v takih situacijah tisti drugi, ki ostane, pospravi in zloži opremo tovariša. Tako sem tudi jaz še v trdi temi podrl šotor, pospravil odeje in ostalo kramo ter pripravil oba nahrbtnika. Še pred svitom sem Tinov nahrbtnik nesel skrit 200–300 m iz taborišča v zapadni smeri, ker je nevarnost takorekoč viseala v zraku. Ko sem našel primeren prostor in nahrbtnik zakamufliral, sem slišal pokanje veje. Nekdo je hodil. Ker je bilo v gozdu do kaj temno, sem se prilepil k zemlji in 10–15 m od mene videl 3 policiste, ki so s puškami na ramah šli v smeri Lipanca—Javornik. Že potem, da so šli s puškami na ramah, tako kot sredi mesta sem sklepal, da ta dan ne bo kaj prida zabaven. Bil sem v dilemi: streljati ali zbuditi tovariše. Odločil sem se za drugo in pohitel v taborišče. Začelo se je svitati. Ker so bili vsi utrujeni so spali kot kanoni. Ni mi kazalo drugega, kot da sem podiral šotor in s krepkimi brcami spravljal tovariše pokonci. Komisar Slavko (Bem Ludvik), katerega sem menda prav tako ne preveč nežno zbudil, mi ni verjel. On in Egon sta se brž uredila in šla gledat, če so res Nemci. Kmalu sta se vrnila s sporočilom — Nemci.

Borci obečet, še utrujeni in neprespani so sicer hitro, vendar godrnjajo pospravljali vsak svojo opremo. Nekateri se prav gotovo še niso zavedali resnosti položaja. Četi sta spali ločeno vsaka v svojem delu taborišča. Dan se je neusmiljeno

bližal in vzhod je postal rožnato rdeč. Obeta se je lep poletni dan.

Tedaj je priletelo nad taborišče izvidniško letalo, ki smo ga imenovali »Lojzek«. Letalo je dokaj nizko začelo obletavati taborišče. Mislim, da je bilo to še pred pričetkom streljanja. S prihodom letala so tudi največji optimisti vedeli, da dan, ki se je rojeval, ne bo lahak. Zavedli smo se, da smo izdani in oboleni. Zajela nas je moreča tesnoba, ki je bila vedno tako značilna za take situacije. Potem je zagrmelo. Kravvi ples se je začel. Nemci so nas z močnim strojnčnim ognjem prijeli z vzhodnega roba preseka, iz smeri planine Javornik in iz zapadne strani. Značilno je, da nobeden naših stražarjev kljub poostreni budnosti Nemcev ni opazil. Očitno je da so Nemci točno vedeli za razpored naših stražarskih mest. Na vrhu preseka je bil v trenutku napada na straži Stanko Ambrožič z Bleda, ki je bil ubit s prvnimi streli.

Nemci so očitno imeli namen, da nas iz globokega in razmeroma varnega gozda potisnejo v goličavje Lipanske planine, kjer bi nas lahko pobili kot zajce. Naša četa, ki se je prebijala dovolj organizirano, se je temu obupno upirala in tudi izsiliла preboj po gozdnem predelu okrog Kozjega stanja.

Bohinjska četa pa se je umikala v smeri planine Lipance, kar so Nemci tudi že zeleli in to je najbrž eden glavnih vzrokov za tako velike izgube te enote.

Bitka je z manjšimi sledili in z nezmanjšano srditostjo trajala ves dan vse do večera. Močne nemške patrulje pa so se na tem območju zadrževali še 2–3 dni.

Velike težave so zaradi nas imeli tudi pastirji na planini Javornik. Nemci so jih zaradi bližine taborišča trdo prijemali češ, da so vedeli zanj. Pripeljali so jim tudi ujete in ranjene partizane in spraševali, če kdo koga pozna. Vendar so obo-

ji vzdržali. Nihče ni nikogar izdal. Vedno moramo biti ponosni na te preproste ljudi, ki so tudi pod grožnjo smrti ostali zvesti sebi in svojemu narodu. Ne pozabimo jih!

Epilog te tragedije je bil leta 1946 pred Vojaškim sodiščem v Ljubljani. Pred vojaškim tribunalom je stal Zupan Alojz iz Bohinjske Beli. Edini, ki se 3. julija zvečer ni vrnil v taborišče. Edini, ki je za taborišče tudi vedel. Zaradi izdaje, ki je imela za posledico 30 mrtvih je bil obojen na dosmrtno ječo. Po pritožbenem postopku je bila prvotna sodba znižana na 20 let ječe. Zupan Alojz pa se je po 5 ali 6 letih vrnil iz zapora. Sedaj živi na Bohinjski Beli. Ničesar mu formalno ne moremo očitati. On je naloženo kazen prestal, čeprav je pet ali šest let zapora smešno nizka cena za 30 mladih življenj.

Vendar je naša revolucija v pogojih krvavih vojnih strahot sprejela izredna humana načela prave ljudske demokracije. Morda preveč humana. Človek, ki je povzročil toliko gorja in zavil 30 mater v črnilo, danes živi med nami. Njemu samemu ostaja ali je lahko miren spričo vsega tega. Sam si mora seči v srce, ker lahko samo on sam pogleda v najbolj skrite kotičke, kjer je neizprosno zapisan kaj se je zgodilo z njim 2. in 3. julija 1943.

Dolžni smo spoštovati odločbe sodišča. Nismo pa dolžni in nočemo tega pozabiti. Kri naših mrtvih tovarišev nas tega zavezuje.

32 let je minilo od takrat. Čas neizprosno teče. In čas je mnogokrat hujši in brutalnejši sodnik kot ljudje. Najbrž tudi v tem primeru.

Če vas bo kdaj zaneslo tja pod Lipanco, postojte za hip pri spomeniku in se tiho poklonite spominu 30 mladih partizanov, ki so tistega julija dne v letu 1943 izkrevaveli na pobočjih teh planin. Slava jim!

Jože Ulčar-Miro

Razprava o skupni porabi

V teku je javna razprava o skupni porabi v letu 1976. V preteklem mesecu smo prejeli polletna poročila in bilance Samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1975 ter osnutke programov za leto 1976. Iz polletnih poročil in bilanc SIS je razvidno, da se programi v letošnjem letu izvršujejo tako, kot je bilo planirano.

Osnutke programov za leto 1976 so sestavile posamezne Samoupravne interesne skupnosti in so odraži potreb, ki pa jih bo potrebno glede na možnosti še uskladiti.

Občinska konferenca SZDL, Občinski svet Zveze sindikatov in in koordinacijski odbor za splošno in skupno porabo pri izvršenju občinske skupščine Radovljica je imel posvet s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti, samoupravnih organov in predstavniki strokovnih služb organizacij združenega dela.

Program posveta je obsegal temeljne smernice družbenega planiranja, obrazložitev predlogov

samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1976 ter poročilo o problematiki in opravljenih načilih v letošnjem letu.

Potem so bile še obravnave po posameznih delovnih organizacijah s slično udeležbo. Namen razprave je bil predvsem izmenjava mnenj oziroma dopolnitve programov s predlogi predstavnikov delovskih organizacij.

To je bil dejansko uvod v javno razpravo med delovnimi ljudmi. Programe, ki so jih predložile posamezne skupnosti, bo obravnavala koordinacijska komisija, ki bo uskladila razmerje porabe med posameznimi skupnostmi in skladu s predvideno skupno porabo oziroma možnostmi v prihodnjem letu.

Po tem bomo obravnavali konkrete postavke skupne porabe v delegacijah SIS in na zborih delavcev.

Namen letošnje zgodnje obravnave o skupni porabi je seznanitev vseh zaposlenih s programi SIS za prihodnje leto in pritegnitev k tvornemu sodelovanju čim več delovnih ljudi.

Blaževič

Poslovni rezultat ob tričetrtletju 1975 – nič bolje kot ob polletju

Kljub ukrepom, ki so bili sprejeti v zvezi s težjimi pogoji poslovanja v letu 1975, poslovni rezultat ob tričetrtletju ni nič boljši kot ob polletju. Že v članku o polletnem rezultatu so bili poudarjeni negativni vplivi večjih zalog in splošnih fiksni stroškov na poslovni rezultat in zato ne bi imelo smisla poudarjati, kar je že bilo na splošno opisano.

Zaloge, ki so po stanju 30. 9. 1975 sicer višje kot ob istem obdobju lanskega leta, so se v zadnjih mesecih

umirile in od polletja naprej ne naraščajo. Terjatve do kupcev so se celo precej znižale, kar je ugodno vplivalo na likvidnost.

Primerjava s preteklim letom in polletjem letos je sledenča:

	Zaloge	Terjatve do kupcev
Stanje 30. 9. 1974	30.906.704	46.215.169
Stanje 30. 6. 1975	40.552.128	58.014.306
Stanje 30. 9. 1975	41.501.692	52.722.171
Indeks 30. 9. 1975 30. 9. 1974	134	144
Indeks 30. 9. 1975 30. 6. 1975	102	91

Zaradi porasta zalog in terjatev v razmerju do preteklega leta je dosežena vezava v letu 1975 slabša. Za po-

krivanje večjih zalog in terjatev so bila potrebna tudi večja dodatna obratna sredstva (kratkoročni krediti),

kar seveda pomeni tudi večje stroške za obresti kot v preteklem letu.

Primerjava je sledenča:

	30. 9. 1974	30. 9. 1975	Indeks
1. Celotni dohodek	170.859.163	165.858.593	97
2. Povprečno uporabljeni obratni sredstvi	81.088.176	103.807.371	128
3. Razmerje obratnih sredstev in celot. doh.	0,48	0,63	131

Enako kot ob polletju, je tudi ob tričetrtletju zelo neugodno razmerje fiksni stroškov do celotnega do-

hodka. Celotni dohodek je nižji kot v preteklem letu, tudi nižje kot je bilo planirano za letošnje leto, fiksni

stroški pa so višji kot v preteklem letu in višji kot je bilo planirano za letošnje leto. Primerjava je sledenča:

	30. 9. 1974	30. 9. 1975	Plan 75
1. Realizacija	161.238	153.107	205.648
2. Fiksni stroški	52.474	65.692	62.363
3. Razmerje fiksnih stroškov in realizacije	0,33	0,43	0,30

Tako kot za delovno organizacijo v celoti, je tudi za obračune TOZD značilen razkorak med izpolnitvijo pla-

na realizacije in plana stroškov. Fiksni stroški so v vseh primerih realizirani nad planom, neto realizacija

pa pod planom, razen pri Mojstrani, kjer je realizacija nad planom, so pa zato tudi fiksni stroški močno nad planom.

Primerjava izpolnitve plana po stanju 30. 9. 1975 po TOZD za nekatere najbistvenejše postavke je sledenča:

	% izpolnitve plana				
TOZD	Netto realizacija	Fiks. str. proizv. enot	Fiks. str. vodst. enote	Fiks. str. sk. služb	Dos. čisti rezultat
Bohinj	74,9	99,5	125,9	110,0	negativ.
Bled	66,6	100,3	101,3	84,6	negativ.
Mojstrana	108,7	116,8	108,7	118,2	negativ.
Podnart	92,4	110,3	150,1	122,3	2,9
Trgovina	—	125,4	—	103,7	175,9
Skupaj LIP	74,5	101,6	115,1	102,1	0

Primerjava celotnega dohodka in njegove delitve pa je sledenča:

	30. 9. 1974	30. 9. 1975	Indeks
1. Celotni dohodek	170.859.163	165.858.593	97
2. Porabljena sredstva	114.704.459	120.529.942	105
3. Dohodek	56.154.703	45.328.651	81
4. Pogodbene obveznosti	3.571.361	3.956.414	111
5. Zakonske obveznosti	6.897.512	6.981.693	101
6. Osebni dohodki	27.019.144	34.386.659	127
7. Ostanek dohodka	18.666.686	3.885	—

Verjetno ni potrebno posebej poudariti, da z doseženim rezultatom ne moremo biti zadovoljni. Izgledi za izboljšanje do konca leta 1975 so zelo majhni, saj je zadnje mesece realizacija obi-

čajno manjša kot povprečno v letu. V zagovor za doseženi slabi rezultat moramo ponovno poudariti splošne težave, ki spremljajo proizvajalce lesne branže. Manjša potrošnja in povpraševanje

po izdelkih stavbnega pohištva, gradbenega materiala in elementov je konkurenco zelo zaostriila. Olajšave, ki so bile uvedene za nekatere druge problematične proizvode v obliki ugodnejših po-

gojev za potrošniške kredite in nižje stopnje prometnega davka, ne veljajo tudi za stavbno pohištvo. Nasprotno, po zadnjih tolmačenjih predpisov o potrošniških kreditih, ne bi smeli kreditirati prodaje stavbnega pohištva.

Na drugi strani pa je verjetno tudi res, da sami nismo naredili vsega, kar bi

bilo potrebno in bi morali narediti, da bi bilo stanje ugodnejše. Kakorkoli obračamo podatke, trošimo več kot bi smeli. Kljub povečanim cenam, bi morali držati stroške v zmernejših okvirih. Ukrepi za stabilizacijo so sprejeti, potrebno bi jih bilo tudi dosledno izvajati. J. L.

Nekaj o planiranju ter smernice plana za leto 1975

Planiranje je vzpostavljanje razmerij med želenimi rezultati in potrebnimi vlaganji. Cilj planiranja je eliminiranje slučajnosti in negotovosti v poslovanju podjetja z zavestnim delovanjem na poslovni proces. S planiranjem predvidevamo – prognosiramo – in usmerjamo celotno poslovanje in dogajanje od današnjega stanja v bodočnost, ker je to važnejše kakor gledanje nazaj. Podatki za nazaj nam dajejo le podlago za sprejemanje odločitev v bodoče. Planiranje je torej določanje poti, katere mora podjetje prehoditi in določanje ciljev, katere želi dosegati.

K planiranju spada sposobna organizacija, v kateri je vsakomur poznano kaj mora delati, kakšne kompetence poseduje in kakšne odgovornosti ima. Vsak v podjetju mora biti zadolžen, da se doseže zaželeni rezultat.

Ce se pokažejo razlike med predvidenimi in dejanskimi stroški, se je potrebno pogovoriti z odgovorno osebo za stroške in z osebo odgovorno za organizacijo o ukrepih, ki jih mora izvrševati in zapisati dolga poročila.

Doseganje ostanka dohodka (dobička) ni naloga posameznih, ampak vseh odgovornih vodil. Od tega zavisi tudi varnost delovnih mest zaposlenih. Zato je potrebno vse zaposlene od vodil do zadnjega moža pritegniti, da misljijo gospodarnostno in se pripadevajo za doseganje planskih ciljev.

Plan stroškov je merilo za kontrolo le teh. Biti mora dosegljiv sicer ustvari nerazpoložljivo. Primerjava planskih in dejanskih podatkov je instrument lastne kontrole za razširjanje odgovornosti pri izvajaju nalog. Na odstopanje pri primerjavi planskih in dejanskih stroškov vpliva:

— večja ali manjša poraba kolicih

— spremembe cen raznim materialom

— spremembe obračunskih postavk delavcev

— sunkovito nastali stroški

— spremembe časovnih normativov

— vključevanje novih strojev in naprav

— napake v kontiranju

— napake v planiranju

— spremembe proizvodnega programa

Odstopanje od plana je treba sprememljati in pojasnjevati, obvezno pa tudi ukrepati. Pričakovano leto 1976 bo zahtevalo veliko naporov, prilagajanj stanju, ki se bo tekom leta večkrat menjalo in sicer v dobro ali slabo. Kot dobrí gospodarji bomo morali prilagajati smernice in ukrepe hitro in prilagodljivo brez usodnih zamud, ki so bile do nedavnega naša občutna slabost.

Zlasti se bomo morali v letu 1976 držati sledečih smernic in načel:

— štediti povsod in vedno

— povečati prodajne zmogljivosti

— kritične ocenjevati potrebe in porabo

— prilagajati proizvodnjo tržni usmerjenosti

— povsod in vedno upoštevati izhodišča plana gospodarjenja in stabilizacijskega načrta

— izboljšati notranje informacije

— spremljati zunanjia dogajanja in hitro reagirati s spremembi

— plan proizvodnje (na podlagi prodajne plana in proizvodnih kapacitet)

— plan investicij

— plan investicijskega vzdrževanja

— plan delovne sile in zaposlovanja

— plan nabave surovin in repromateriala

— plan nabave rezervnih delov

— planske cene materialov za leto 1976

— plan ekonomske propagande in tržnih raziskav

— plan potrebnih sredstev skladu skupin porabe

— plan dela na področju organizacije in AOP

— plan potrebnih sredstev za HTV pri delu in požarno varnost

— plan izobraževanja

— finančni plan

— plan razvoja

Upamo, da so bile in da bodo naše odločitve pravilne. Do 20. t. m. bo kompleten plan OZD za leto 1976 izgotovljen in dan pristojnim organom v obravnavo in potrditev.

D. P.

Sklepi samo-upravnih organov

Svet za družbeni standard (20. 10. 1975)

1. Izpraznjeno stanovanje Antonije Bajrič je dodelil: sobo (levo) s pritiklinami Milivoju Stojanoviču, sobo (desno) brez pritiklin pa Srečku Staretu, ki bo souporabljal pritikline pri svoji mami.

2. Imenoval je komisijo za pripravo samoupravnega sporazuma o stanovanjih, ki jo sestavlja: Zdravko Knaflčič, Franc Mencinger, Drago Primožič in Jelka Kunej.

3. Ugodno je rešil prošnjo naših delavcev za nakup blaga II. kvalitete: Janeza Prešerma, Zdravka Stojca, Miroslava Lovjeva, Adolfa Rozmra, Vere Sušelj, Tilke Božič, Jaška Repeta, Slavka Ogrina, Silve Jeglič in Ivana Robiča.

4. Ugodno je rešil prošnjo Jurija Jana za nakup 1 kom. kompletnih vhodnih vrat, ki pa naj jih nabavi na račun podjetja, ker je stanovanje, kjer prebiva, last podjetja.

5. Enkratno denarno pomoč je dodelil Smučarski zvezni Slovenije (1000 din), TVD Partizan Bled (2000 din), GD Boh. Bela (1000 din).

6. Prošnjo Željka Vlahiniča za dodatno posojilo za nakup stanovanja je na pripomočilo direktorja ugodno rešil. Dodelil mu je 60.000 din kratkoročnega posojila po 2 % obrestni meri z odplačilom v 4 letih.

Svet za gospodarjenje (22. 10. 1975)

1. Potrdil je predlog ocenitve DM v TOZD Trgovina:

— vodja TOZD	16. kat.
— tajnik	9. kat.
— poslovodja	13. kat.
— prodajalec	9. kat.
— blagajnik prodajalec	9. kat.
— voznik viličarja do 2,5 t	7. kat.
— skladiščni delavec	6. kat.
— prodajalec na terenu	12. kat.

V opisu DM tajnika se doda besedilo: Obračun in evidenca OD za TOZD Trgovino.

Ocenitev velja od 1. 11. 1975.

2. Potrdil je predlog ocenitve novih DM v oddelku vrata v TOZD Rečica:

— vrtalec za nasadila, monter nasadil in tesnil	5. kat.
— monter prijemnika in tesnila	5. kat.
— lepilec PVC vložkov in embaler okovja	4. kat.
Ocenitev velja od 1. 11. 1975.	
3. S pripombami je sprejel pravilnik o ocenah in pogojih za prodajo.	

4. Odobril je nagrade članom uredniškega odbora za čas od 1. 10. 1974 do 30. 9. 1975:

— Jasni Pretnar	900 din
— Ciril Kraigher	1200 din
— Francu Mencingeru	1400 din
— Andreju Trojarju	1400 din
— Janezu Žitniku	1800 din

5. Seznanjen je bil še s pritožbami na kategorije, ki pa jih je odstopil vodji službe OD, da s tehničko pripravo dela odnosno vodjem oddelka za organizacijo poslovanja in AOP pripravi predlog rešitve.

6. Obravnaval je še predlog ocenitve nekaterih (novih) DM v kovinskom oddelku, ki ga je prav tako odstopil vodji službe OD, da ga prouči in da svoje mnenje.

Svet za splošne zadeve in obveščanje (23. 10. 1975)

1. Za predsednika sveta je soglasno izvolil Silvo Jeglič, za namestnika pa Franca Mencingerja.

2. Imenoval je komisijo za pripravo osnutka o varstvu pri delu, katero sestavlja Stanko Iskra, Jože Marolt, Mirko Arh, Zdravko Knaflčič, Franc Mencinger, Jelka Kunej in Ivan Robič.

Svet za izume, racionalizacije in izboljšave (23. 10. 1975)

1. Za predsednika sveta je soglasno izvolil Franca Lapa, za namestnika pa Franca Podlipnika.

2. Obravnaval je predlog Franca Rozmana in Petra Iskre iz TOZD Bohinj in ga označil kot tehnično izboljšavo: snemalna naprava za snemanje ventilatorskih rotorjev iz osi ventilatorja. Predlagateljem je dodelil enkratno nagrado po 500 din.

3. Člani sveta so bili enotnega mnenja, da bo v prvi vrsti potrebno pripraviti plan dela sveta, v katerem bo zajet program, s katerim bi začinteresirali člane kolektiva, da bi bolj načrtno mislili in delali na vseh predlogih za izboljšavo delovnega postopka, prihranka na materialu in vseh drugih predlogih, ki bi doprinisali boljši uspeh v poslovanju. Osnove programa bo pripravil predsednik sveta.

Svet za delovne norme (15. 10., 28. 10. 1975)

Potrdil in podaljšal je delovne norme v TOZD Bohinj, Rečica, Podnart in Mojstrana.

SKLEPI
tretjega zasedanja DS TOZD Lesna predelava »Tomaž Godec« Bohinjska Bistrica z dne 27. 10. 1975

1. Vse prošnje, katerih pristojnost za reševanje ima Svet za gospodarjenje, se naslovijo najprej na oddelek za pripravo proizvodnje oziroma tehničko pripravo proizvodnje TOZD, le-ta pa jih nato odstopi Svetu za gospodarjenje. V ta namen naj Svet za gospodarjenje na svoji prihodnji seji imenuje komisijo.

2. Strokovni kolegij TOZD je zadolžen, da ponovno prouči predloge za zboljšanje gospodarjenja, ter z njimi dopolni akcijski program za stabilizacijo. Obenem naj vpliva tudi na zmanjšanje proizvodnih stroškov ter porabe repromateriala.

3. Sprejet je bil predlog sistemizacije kovinskega oddelka. Doda se še delovno mesto »vodovodni inštalater«, ki je pri prvotnem predlogu izpadel in ga je Svet za gospodarjenje tudi že potrdil. Navedena delovna mesta naj se objavi, objava pa velja od dneva, ko bo Svet za gospodarjenje dokončno potrdil kategorije.

4. V 15-dnevno javno obravnavo se da predlog sistemizacije novih delovnih mest v oddelku žaga, opažne plošče in pohištvo, in sicer:

Naziv	Št. del. mest	Kategorija
Oddelek žaga		
Cepilničar	2	7.
Pomočnik cepilničarja	2	5.
Oddelek opažne plošče		
Narezovalec srednjega sloja	2	7.
Pomočnik narezovalca sred. sloja	4	2.
Oddelek pohištvo		
Monter okovja	4	5.
Zamaškar	2	4.
Sestavljalec	4	4.
Popravljalec izdelkov	2	7.

Navedena delovna mesta se dajo v oceno Svetu za gospodarjenje.

5. Sistemizira se še eno delovno mesto snažilke. Predlog se da v 15-dnevno javno obravnavo. Po preteklu 15 dni se smatra, da je predlog sprejet in se delovno mesto razpiše. Čimprej naj se sestane tudi Svet za gospodarjenje in reši vprašanje kategorij. Vprašanje sistemizacije delovnega mesta nabavnega referenta bo reševal na prvem sestanku strokovni kongres TOZD.

6. Na posredovanji predlog sklepa o imenovanju članov štaba in oddelkov civilne zaščite ni bilo pripomb, zato se smatra, da je predlog soglasno sprejet.

7. Izglasovano je bilo, da se pritožba VK delavcev elektro in strojne stroke glede izvedene objave delovnih mest umakne z dnevnega reda, ker se smatra, da je bil razpis pravilen in zakonit.

8. Potrjen je bil predlog za nabavo sledečih osnovnih sredstev: iz amortizacije:

- 2 kom. elektromotor — ventilacija
- 1 kom. peč — vrata
- 1 kom. zmrzovalna omara — okrepčevalnica
- garderobne omarice (kovinske, kot so sedanje — enoten tip) — prizidek

— 2 kom. črpalka — kotlovnica

— 1 kom. vibrator — ISO-SPAN

Potrdi se tudi nabava nove kabine za brizganje.

Električni 500 l bojler se takoj, ko bo aneks usposobljen, prenese v okrepčevalnico.

DS pooblašča vodjo TOZD, da v nekaterih primerih kot so strojelom, višja sila, samostojno odloča o nabavi določenih osnovnih sredstev. O tem se poroča na zasedanju DS.

9. Potrjeni so bili naslednji predlog za obravnavanje obratne okrepčevalnice TOZD:

— Kuhanje topnih obrokov in delitev ostane tako kot do sedaj (9.-10. ura).

— Kuhinja je odprta samo v času delitve topnih obrokov in kosi, vendar je treba urediti prezračevanje kuhinje.

— Jedilnike za malico kot za kosi sestavljajo kuharice, s tem da jih občasno dostavljajo na vpogled odboru okrepčevalnice. Jedilniki se javno ne objavljujo. Jedila se menjajo v vsakih 14 dñi.

— Cas delitve kosi naj bo od 13.30 do 14.30. Za evidenco delitve kosi je podlaga seznam prijavljencev, katerega vodi kuharica — odjave do 8. ure z blokom, ki ima številko delovnega dne, katerega odvrže v zato urejeno skrinjico v kuhinji. V upravičenih primerih (bolezen, nesreča) lahko brez bloka odjavi kosi sodelavec — o upravičenosti odjave odloča vodja kuhinje. Neodjavljeni bloki se plačajo.

— Komisija ugotavlja, da bi bilo število kuharic premajhno, v kolikor bi še kuhalo tople obroke za zunanje stranke in predvideno ali mogoče še povečano število kosi. Zato se je potrebno odločiti ali se kuha tople obroke in kosi za zaposlene s tem številom kuharic in da same pospravljajo vse prostore, ali pa da se kuha tople obroke poleg kosi še naprej za zunanje stranke, vendar bi v tem primeru morali namestiti še eno kuhinico. Predlog komisije je še, da za zunanje stranke kosi ne bi kuhalici. Iz poročila je razvidno, da na število toplih obrokov in kosi pride ena kuharica na 80-90 obrokov. Tople obroke bi po mnenju komisije še naprej kuhalici za poslovne partnerje.

— Izdelati točne kalkulacije za topli obrok in kosi.

— V doglednem času in v okviru finančnih možnosti naj se načavi še preostala manjkajoča kuhinjska oprema in uredi pomankljivosti, predpisane s strani zavoda za zdravstveno varstvo Kranj.

— Ponovno naj se prouči vprašanje prodaje cigaret, in sicer:

- ali se prodajajo tako kot do sedaj,
- ali jih nabavljajo in prodajajo vratarji,
- ali se prodaja ukine.

Ta predlog se posreduje z ozirom na pomanjkanje skladniščnih prostorov za kuhinjo in ločitev tobačnih od prehranbenih izdelkov.

Z ozirom na potrjene predloge so bili sprejeti še naslednji sklepi:

— s 1. 1. 1976 se odpovedo topli obroki za tuje stranke, razen za poslovne partnerje,

— prodaja cigaret ostane kot dosedaj, s tem da se skladisce loči od prehranbenih proizvodov,

— v izrednih primerih kot so remonti, inventura se bloki za kosi izdajajo tudi za en dan ali več, s tem da to vodje oddelkov pravcočasno urejajo.

— za reševanje vprašanj poslovanja obratne okrepčevalnice je pristojen odbor obratne okrepčevalnice.

10. Prošnji Turističnega društva Bohinjska Bistrica za odobritev pet brezplačnih voženj s kombijem na Ribčeve planine se odobri.

11. NK Bohinjska Bistrica se odobri šest brezplačnih voženj za prevoz na tekmovanja.

12. Tov. Mirkotu Arhu se odobri stalna dovolilnica za predčasni odhod z dela (10 minut), zaradi spremstva otroka iz vrtca.

13. Z ozirom na prošnjo tov. Franca Krarjca za odobritev 30 dni brezplačnega dopusta, je DS zavzel naslednja stališča:

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ugotovitve in mnenja

Na zasedanju Skupščine samopravne interese skupnosti za gozdarstvo gozdno gospodarskega območja Bled oktobra letos je bilo govora o planu poseka, gojitve gozdov, o sredstvih za biološka vlaganja. Več mnenj je bilo tudi o gradnji daljnovenodov, cest, weekendov na območjih gozdnih površin.

Vse obravnavne in tolmačenja so se nanašala na leto 1975, torej so večino akcij gozdari že izpeljali, nekaj pa jih do konca leta še bodo.

Predlagani plan poseka je bil v celoti potrjen. V zvezi z gojitvenimi deli smo bili mnenja, da je treba gozdu vrniti kar se mu vzame. V letošnjem letu je predvidenih cca deset hektarov zemljišč za pogozditev. Predvsem pridejo v poštev zasebna zemljišča, ki niso primerja za kmetijstvo. Sredstva prispeva republika, odkazila delu, ki se za te namene zbira. Za biološka vlaganja se odvajajo sredstva v 10 % vrednosti od prodanih gozdnih sortimentov. Ugotovljeno pa je, da je na tem področju na razpolago 12 %, in to:

7,818.924.— din družbeni gozd
3,432.360.— din zasebni.

Ta sredstva se trošijo v vseh TOZD GG in zasebnih gozdovih po enaki stopnji. Vendar se po dogovoru troši več tam, kjer so potrebe večje. (n. pr. v TOZD Radovljica in Jesenice, ki sta pasivni).

Zakon zelo natančno opredeljuje trošenje sredstev za:

- gojitev gozdov
- odkazila
- urejanje gozdov
- raziskovalno delo
- SIS gozd. območja
- SIS gozd. SRS

Vsi podatki so obdelani in dostopni na GG Bled. V bodoče bo treba obdelati in prikazati prizadevanja za dobro gospodarjenje tudi za vse tri zadruge na tem območju. Največ sredstev dohodka je vloženih v gradnjo gozdov, za gradnjo teh in gradnjo daljnovenodov, weekend hišic je potrebljena strokovna pres

(Nadaljevanje s 4. strani)

— v kolikor se bo tov. Kranjc po preteklu 30 dni javil na delo, se mu prizna 30 dni neplačanega dopusta,

— v kolikor pa se v navedenem času ne bo javil na delo, se mu neplačani dopust ne prizna in se mu prekine delovno razmerje.

14. Osnutek srednjoročnega načrta vodnega gospodarstva Gorenjske je bil sprejet z naslednjimi pripombami:

— najmanj 100 m naj se regulira od obstoječega potok Strženica,

— podaljša naj se regulacija Belce,

— primerno naj se uredi struga Bistrice.

Za podpisnika omenjenega sporazuma se pooblašča tov. Ivana Robiča.

Sklepi samoupravnih organov

ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA TOZD REČICA

1. Na vse zaposlene se apelira, da se v bodoče v čimvečjem številu odzovejo cepljenju proti gripi in s tem pripomorejo k zmanjšanju obolenj ter s tem izgubljenih ur zaradi bolovanj.

2. Varstvenika tovarne se zadolži, da opravi razgovor z obratnim zdravnikom ter ga seznaní s pripombami, ki so bile dane od strani naših delavcev ter jih v okviru možnosti reši.

3. DS je imenoval štab civilne zaštite TOZD Rečica in sicer:

Štab CZ — TOZD Rečica

	Oddelek za teh. reševanje
1. Knaflč Zdravko	vodja
2. Marolt Jože	nam.
3. Arh Silvo	član
4. Žemva Alojz	član
5. Papler Zvone	član
6. Prošč Janez	član
7. Cop Tončka	član

Oddelek prve pomoči

	Odd. za opazov. in obvešč.
1. Bernard Jožica	vodja
2. Repe Kristina	nam.
3. Bošek Milena	član
4. Smolej Ivanka	član
5. Žemva Emilia	član
6. Por. Katarina	član
7. Štajer Tončka	član
8. Saftič Julka	član

Oddelek za požarno varnost

	Odd. za RBK službo:
1. Žvan Pavel	vodja
2. Ambrožič Vinko	nam.
3. Hikel Boris	član
4. Pazlar Miha	član
5. Cvenkel Peter	član
6. Kodeh Andrej	član
7. Potočnik Matevž	član
8. Ravnik Janez	član
9. Cupar Tončka	član
10. Križaj Andrej	član

4. DS je soglasno potrdil spremembe k dopolnilu poslovniaka za vzdrževanje čistilnih naprav za odpadne vode in sicer:

Točka 5 — navodilo za vodenje obratnega dnevnika vodi odgovorna oseba Pretnar Jasna

Točka 6 — seznam zadolženih

— se za nadzor imenuje obratovodja vrat Kocjančič Ciril

— za obratovanje s čistilno napravo: vodje izmen pri stiskalnici, ki jih določi obratovodja

Spremembe veljajo od 1. 11. 1975 dalje.

5. V TOZD lesna predelava Rečica se s 3. novembrom 1975 uvede obvezno žigosanje evidenčnih — kontrolnih kartic prihodov in odhodov z delo, izhodov med delovnim časom in nadurnega dela.

6. Vsi zaposleni v TOZD, lesna predelava Rečica in tisti del služb DSSS, ki imajo sedež in delajo v TOZD Rečica so obvezni, da svoje prihode v tovarno in izhode iz tovarne registrirajo — žigosajo. Izvzeti so le zaposleni, ki delajo na Gorjani.

7. Evidenčne kartice in ura se nahajajo v holu vratarnice. Kartice so nameščene po proizvodnih oddelkih tako, da jih bo možno čimprej poiskati in žigosati.

8. Sklep DS TOZD velja za vse zaposlene in se bo smatralo za vse tiste, ki ne bodo evidentirali prihodov kot disciplinski prekršek oz. neopravičeni izostanek.

9. DS TOZD Rečica se strinja, da se Gozdnemu gospodarstvu Bled odstopi zemljišče parc. št. 196/1 k. o. Spodnje Gorje v izmeri ca 2.200 kv. m in leseno barako v izmeri ca 350 kv. s pogoji, da Gozdro gospodarstvo Bled zgradi LIP-u Bled na lokaciji stare zabojarne na Rečici skladisčno lopo v izmeri 500 kv. m do III. gradbene faze z asfaltnim tlakom. Staro montažo bo možno izprazniti takrat, ko bo dograjena nova lopa, ker drugega pokritega prostora za vskladiščenje svojih izdelkov, ki so sedaj v baraki, v TOZD Rečica nimamo.

10. DS TOZD Rečica se strinja s predlogom, da se iz sredstev amortizacije, ki jih TO ne združuje, nabavi divan za opremo sobe za prvo pomoč ter termoakumulacijsko peč za vratarnico.

11. Za vršitev dežurstva v popoldanskem času so bili še naknadno imenovani: Arh Silvo, Cundrič Janez, Dežman Anton, Korošec Ivan, Pazlar Simon, Robič Janez in Urh Branko.

(Nadaljevanje)

Očistimo naš Bled

3. UKREPI PO KONAČNI ACKIJI

Krajevna skupnost BLED in SZDL Bled sta skupno s planom akcije izdelali tudi plan ukrepov po končani akciji, ker naj bi za lepo okolje in čistost kraja postala stalna skrb krajanov. Plan obsega pet točk, ki se uresničujejo:

a) obvezno odstranjevanje smeti stanovanj, kmetij, delavnic, obratov ipd.

b) kaznovati je treba vsako nečrtno odlaganje smeti

c) SOB mora takoj urediti ustrezno zakonodajo v zvezi z zaščito okolja

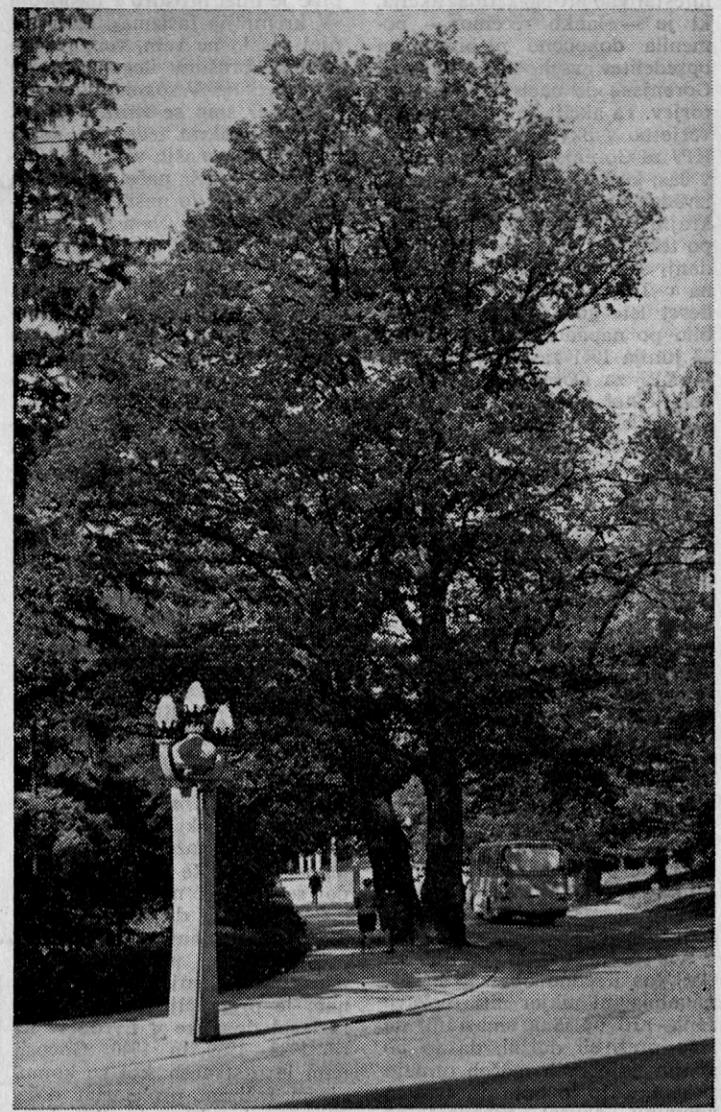
d) krajane in goste Bleda je potrebno stalno opozarjati naj pazijo na čistoč kraja z opozorilnimi tablami, ki jih je potrebno postaviti predvsem na ogroženih mestih

e) mesec april naj bo mesec vsakoletne akcije načrtnega čiščenja Bleda

Komunalno gradbeno podjetje Bled TOZD Komunala je izdelalo analizo vseh lastnikov in uposlovnih enot, ki so z odlokom SOB Radovljica obvezni da odlagajo smeti v smetnjake ali kontejnerje, hkrati pa se je podjetje obvezalo, da bo pravilno in pravočasno vedno odpeljalo smeti na določeno mesto.

Analiza je pokazala, da do danes ni upoštevalo občinskih določil 800 stanovanjskih enot od skupnih 1500. Lastnike, ki še nimajo svojih smetnjakov sta KS Bled in Komunalno gradbeno podjetje posamično obvestila, da uredijo vse potrebitno za organiziran odvoz smeti v roku 15 dni.

Nameravali so postaviti na določenih mestih kontejnerje v katere bi občani odlagali kosovne odpadke (zavrženi štedilniki, hladilniki ipd.), ki jih sicer ne morejo odlagati v smetnjake. Žal pa KS trenutno nima dovolj finančnih sredstev za nabavo letih zato sta se KS in Komunalno gradbeno podjetje dogovorila, da bosta dvakrat letno odpeljala kosovne odpadke s tem, da KS organizira obveščanje

krajanov iz katerih ulic bodo odvažali kosovne odpadke. Kontejnerje bi posodile nekatere OZD na področju Bleda.

Program zajema tudi očiščevanje in odvoz smeti z javnih površin (parkov, zelenic, steza). Očiščevanje teh površin naj bi skupno organizirali in izvedli Turistično društvo, Zavod za turizem in KS.

Sanirati morajo tudi divja smetišča, ki so se razpasa v gra-moznicah in opuščenih kamnolomih, ker so le-ta vse prej kot estetska.

Skrajni čas je že, da se preneha z neorganiziranim odlaganjem smeti in tem povečevanje onesnaženosti okolja in kraja samega, saj kraj nosi pečat turistične Meke. Turist ali samo naključni obiskovalec takoj opazita nesnago, vsem nam, ki smo v precejšnjem številu odvisni od turizma, pa ne sme in ne more biti vseeno kakšne vtise in občutke bo gost odnesel s seboj domov.

In ne nazadnje, mar bi se radi zadušili v odpadkih? In ali nji prijetno živeti v urejenem, snašnem okolju.

Popravek

Kakor ni jela brez dela, prihrankov brez varčevanja, uspehov brez prizadevanja, tako tudi ni časopisov brez tiskarskih škratov.

Enega izmed teh odpisujemo danes. V številki 10. našega Glasila se je vrinila napaka v naslovu »Oddelek za organizacijo poslovanja AOP«, glasiti pa bi se moral Oddelek za organizacijo poslovanja v AOP. Tudi zadnji odstavek prispevka pod tem naslovom »Na sliki vidite prikaz luknjane kartice z vsemi znaki« je odveč, ker vam to kartico nismo prikazali.

Po pomoti pa je izostal tudi podnaslov pod predstavljeno sliko, ki vam prikazuje stroj lunjnač IBM-129 model 3.

Izgleda, da se je škrat izredno potrudil z višjo produktivnostjo, zaradi katere se vsem prizadetim uredniški odbor opravičuje.

Mlada četa »1941«

V prvih dneh julija 1941 je bila izvedena na Bledu velika (morda največja v Sloveniji) manifestativno-propagandna akcija, ki je — lahko rečemo — posmenila dokončno plebiscitarno opredelitev vseh naprednih sil Gorenjske do nacističnih okupatorjev. Ta akcija je bila izvedena verjetno v okviru skupnih akcij KPJ za Gorenjsko, saj sovpada v čas, ko so bile podobne akcije izvedene v Kranju in v drugih krajih Gorenjske. To sklepam po tem, ker je Vinko Hafner, sedanji sekretar MK ZKJ Ljubljana v TV oddaji »teh naših petdeset let« govoril o tem, da je bilo po napadu Nemcev na SZ, 22. junija 1941 zasedanje komiteja KPJ za Gorenjsko, ki ga je vodil Štefan Kebe in kjer je bilo sklenjeno, da se na široki fronti začne tako oborožen odpor kakor tudi politične in druge akcije na področju Gorenjske.

To tezo potrjuje tudi dejstvo, da sta se akcije udeležila padla narodna heroja Stane Zagari, ki je bil takrat član glavnega veljstva partizanske vojske za Slovenijo in Jaka Bernard, takratni komandan partizanskih enot za Gorenjsko. Pri akciji je sodelovala tudi jeseniška partizanska organizacija, s katero smo bili povezani, vsaj kakor se jaz spomnem preko Tomaža Verdnika-Matije in Jaka Torkarja. Oba sta padla v NOB.

Posebno pomembnost tej akciji daje tudi dejstvo, da je bila izvedena prav na Bledu, kjer je bil sedež civilne in vojaške uprave za Gorenjsko ter seveda tudi sedež Gestapa.

Ker ta akcija, ki je bila za tisti čas izredno obsežna in pomembna, ni nikjer niti registrirana, niti opisana smatrana, da smo preživeli dolžni, da jo po svojih najboljših močeh otmejo pozabi. Zato jo bom po svojem spominu skušal verodostojno opisati. Popolnoma se zavedam, da je med tem skromnim poskusom in takratnimi dogodki svinja skoraj 34 let. Zato ta zapis v podrobnostih verjetno ne bo povsem točen. Vendar bodo dogodki tistih burnih dni iz leta 1941 dobili tako podobo, da jo bomo kasneje lahko dopolnjevali, če bo to potrebno. Zato prosim bralce (poslušalce) tega zapisa, predvsem pa vse še živeče tovariše — udeležence te akcije, da to z razumevanjem upoštavajo.

Ta zapis govori o skupini mladih fantov z Bledu, ki so v tistih težkih časih leta 1941, ko je nacistični škoren medral Evropo povprek in počez, visoko dvignili zastavo upora in revolucije ter ji sledili ne meneč se za žrtve, vse do konca vojne in še čez.

Naša skupina ni bila formalno ustanovljena, da tako rečem od kakšnega foruma, temveč je nastala pod vplivom raznih okoliščin zadnjih let pred vojno ter seveda levo orientiranih ljudi, med katerimi smo živel. Značilno za skupino je, da smo skoraj vsi njeni člani izhajali iz delavskih vrst, da nas je bila večina zaposlena v takratni KID, sedanjih Železarni in da smo bili razen dveh ali treh člani telovadnega društva Sokol na Bledu.

Vendar nastanek skupine le ni bil povsem slučajan. V letih pred vojno je bila aktivnost komunistov povsod zelo močna. Precej odkrito so opozarjali na nevernost fašizma, predvsem po letu 1938, ko je Hitler zasedel Avstrijo, še bolj pa po priključitvi Sudetov in kasnejši okupaciji Češkoslovaške.

Naša vzgoja je bila, kolikor se spominjam, strogo nacionalna in panslavanska. Močno smo bili prizadeti, ko je Hitler okupiral Češkoslovaško. Dobro se spominjam, da smo takrat demonstrirali in da so se naši starejši tovariši hoteli javiti kot prostovoljci za boj proti Nemcem. Vendar to ni bilo mogoče. Češkoslovaška je bila zasedena v nekaj dneh. Ti dogodki so vnesli vznemirjenost na naša mlada srca in z vso močjo smo začeli sovražiti nacizem in fašizem. Dobro se spominjam, da sem prvič slišal

za fašizem po aneksiji Avstrije k nacistični Nemčiji. Rus Janko, eden starejših članov naše skupine je imel brošuro z naslovom »V kremljih fašizma«. Kaj je v njej pisalo ne vem, vem pa, da je bila brošura ilegalna, torej prepovedana. V sokolski telovadnici, kjer smo se zbirali po enkrat ali dvakrat tedensko, so se pod vplivom naših vodnikov formirala tudi naša načela v odnosu do družbe in do naših potencialnih sovražnikov Nemcev. Vedno se bomo morali s hvaležnostjo spominjati Antonia Stareta — vodnika naračajnikov — ki nas je naučil vztrajnosti, vzdržljivosti in nepopustljivosti. Trda in nepopustljiva šola v telovadnici nas je pri Staretu kot naročeno kalila za kasnejše preizkušnje. On nikoli ni dovolil polovičarstva, nikoli priznal odstopanja ter vedno in povsod zahteval celično mož. Biali smo se ga in spoštovali, vendar bolj spoštovali kot bali. Tak odnos do njega imamo še danes. Uspelo mu je, da je iz mehkega testa naredil klene, odporne mlade ljudi. Ta vsega spoštovanja vreden mož še sedaj živi na Rečici pri Bledu.

Poleg tega smo tudi med nami imeli nekatere tovariše, ki so bili politično nekoliko bolj razgledani kot mlajši del te skupine. Predvsem je bil to Bem Ludvik, katerega oče je bil komunist. Potem je bil to Knaflč Alojz, ki je v konstrukcijski delavnici delal skupaj s Tomažem Verdnikom. Morda je bil še kdo drug, vendar se tega več ne spominjam.

Če bi rekli, da je bil Anton Stare komandan, potem je bil Avgust Svetina prav gotovo komesar. Znal je ujeti naš jezik in nam je preprečljivo in nazorno razlagal dogodke v Evropi v letih 1938, 1939 in 1940. Govoril nam je o stvareh, kot so komunizem, fašizem, proletariat, o čemer seveda nismo imeli pojma. Vendar nam je znal nacistično Nemčijo predstaviti tako, da smo jo zasovražili.

Vendar je pripravil tudi nekaj zelo konkretnega. Poleti leta 1939 je NSDAP (Hitlerjeva stranka) organizirala, pronazadno vožnjo s športnimi avtomobili skozi Jugoslavijo. Avtomobili so bili opremljeni z zastavami kliukastega križa in drugimi znamenji nacizma. Nemci so v koloni nadaljevozili po cestah in demonstrirali svoje ariisko in nacistično poreklo. Ljudie so jih sprejemali z mešanimi občutki. Spričo skorumpiranega režima stare Jugoslavije so jih nekateri sprejemali celo s simpatijami, drugi pa so spet videli v tej akciji neprikrito grožnjo. Avgust Svetina nas je takrat zbral in organiziral akcijo, za katero se sicer malo ve, pa je bila vseeno po svoje pomembna.

Nemški avtomobili so parkirali na Danejevem travniku pod hotelom Krim. Svetina nas je zbral in postal v akcijo z nalogom, da pozno zvečer pobremo z avtomobil zastavice in tudi vse drugo, kar se je dalo sneti z avtomobila. Svetnejši so dobili nalog, da zlezijo pod avtomobile s kleščami in ključi in odvijejo vse, kar se je odviti dalo. Vse kar smo pobrali z avtomobilom, smo morali takoj po končani akciji odnesti k Svetinu, ki je takrat stanoval v Sokolskem domu na Bledu in je bilo kmaj minuto od Danejevega travnika. Svetina je, kot mi je sam pravil, vse avtomobilske dele vrzel v jezero, zastave pa nekam založil. S to akcijo je bilo nekaj avtomobilov onesposobljenih z nadaljnjo vožnjo. Propagandna akcija Nemcev je bila zaradi tege zaustavljena za toliko časa, da so iz Nemčije prveljali nove dele in seveda zastavice. Sele potem so lahko nadaljevali svojo pot po Jugoslaviji.

Takrat smo se prvič srečali z znamenjem kliukastega križa. Zaradi tega incidenta je bila uvedena policijska preiskava. Pri tov. Svetini se je oglasil komandir žandarjev Jarc in ga spraševal o tej neprijetni zadavi. Seveda smo bili zaradi preiskave hudo prestrašeni, ko pa je bila mi-

mo in žandarji niso ničesar odkrili, se nam je vsem akcija zdele od sile imenitna. V svoji mladostni zaletavosti bi se z njo strašno radi pobahali, tako da nas je Svetina komaj krotil, da tega nismo naredili. Tako smo se tudi prvič — sicer posredno — srečali s policijo.

Kdo vse je takrat sodeloval v tej akciji bi bilo danes težko reči. Tov. Svetina mi je povedal nekaj imen, verjetno pa to niso vse. 36 let je vmes.

Nihče od nas takrat ni mogel niti slutiti kakšne strahotne zločine, koliko trpljenja in gorja bodo našim narodom povzročili ljudje, ki so dobro poldrugo leto po teh dogodkih pod zastavo kliukastega križa okupirali našo državo.

Leta po letu 1939 so bila za nas mlade, ki smo bili polni mladostnega navdušenja, prav gotovo leta največjih razočaranj.

1. septembra 1939 je Hitler napadel Poljsko. Novice smo se kljub vsemu razveselili, saj smo mislili, da si bodo Nemci nad Poljsko skrhalni kreplje. Toda slabu opremljena poljska armija in oklevanje zaveznikov sta doprinesla k hitremu polomu Poljske. V vojno je vstopila Anglija, ki pa ni mogla bistveno spremeni tok dogodka. Hitler in Stalin sta si razdelila Poljsko. Poljske ni bilo več!

Leta 1940 so bile na vrsti Francija, Belgija in Nizozemska. Ko se je začela vojna s Francijo, smo vsi računali, da bodo Francoski polomili Nemce. Zgodilo pa se je narobe. Francija, ki je bila vseskozi simbol svobodnja, zaradi svojih notranjih težav ni mogla izpolniti pričakovanih zatirank Evrope. Francozi so sramotno kapitulirali, formirali kolaboracionistično vlado in se tako znašli vpreženi v Hitlerjev voz. Bojevala se je samo še Anglija. Hitler je zagospodaval Evropi. Manjše države kot Madžarska, Romunija in Bolgarija so druga za drugo pristopile k trojemu paktu.

Naša čustva so bila takrat globoko prizadeta. Vsa pričakovanja, da bi kdorkoli ustavil div-

janje nacističnih hord v Evropi, so se razblinila kot milni mehurček. Kot utopljenec bilke, smo se skušali oklepati še tako neponembnega dogodka, ki bi lahko pomenil preobrat v vojni. Mislim, da se je prav v tistih za Evropo tako črnih časih začel rojevati tisti neverjetni fanatični optimizem, ki nas je spremjal vse do konca druge svetovne vojne.

V takih razpoloženjih je minevala zima 1940/41.

Skorompirani režimi stare Jugoslavije niso imeli niti namena, niti možnosti braniti deželo pred fašizmom.

25. marca 1941 je Jugoslavija pristopila k trojnemu paktu. Čez dva dne, 27. marca so bile v Beogradu tiste znamenite demonstracije, ki jih je organizirala KPJ pod gesлом: »Bolje rat nego pakt« in »Bolje grob nego rob«. Pod pritiskom množic je letalski general Simovič izvedel puč. Jugoslavija je izstopila iz paktu in priznala SSSR. To je bil prvi in edini primer, da je kakšna država izstopila iz nacističnega tabora v času, ko je bil nacičen na višku svojih moči.

Hitler je besnel. Ukazal je pospešene priprave za napad na Jugoslavijo. 6. aprila 1941 so Nemci brez vojne napovedi na-

padli Jugoslavijo. Vojna je prišla tudi k nam.

Bil je lep pomladni dan ta 6. april 1941. Sicer vojna ni prišla povsem neprizakovano, ker so bili po 27. marcu vpoklicani nekateri letniki rezervistov pod orožje. Pa vendar!

Z vso brutalnostjo se je razgrnila nad našo deželo. Vdrila v naše domove in v srca vseh nas. Vsak jo je dojemal po

Dne 17. 10. 1975 je bil zbor mladih naše OO ZSMS v prostoru tovarniške okrepečevalnice. Navzočih je bilo 45 mladincev in mladink. Zboru je prisostvoval tudi tov. Mencinger Franc, vodja oddelka za splošne zadeve, ki ima precej zaslug za obstoj naše OO ZSMS.

Z dnevnim redom sta bili sprejeti naslednji tečki:

- Izvršitev programa dela po volilni konferenci — 28. 11. 1974
- Program dela za leto 1976

AD.: 1.

I. Komisija za idejno politično delo in SLO

- Jelovica 75
- proslava 30 let osvoboditve — 9. maj (udeležba)
- osrednja slovenska proslava ob 40-letnici ZLETA Svobod, 30-letnici osvoboditve in ZS ter 25-letnici samoupravljanja (udeležba v Celju)
- sprejem mladih v ZK na pobudo OOZK in OO ZSMS (Bled)
- udeležba na proslavi v Begunjah (4. julij)
- vključevanje in delo mladih v vseh družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organih

II. Komisija za propagando in informiranje

- dopisovanje v list »Glasilo«
- izpolnjevanje evidenčnih listov za člane OO ZSMS
- izdelava propagandnega materiala za razne akcije
- udeležba člana na seminarju za dopisnike in poročalce OK ZSMS o delu OO
- naročilo revije »Mladina« — 10 izvodov

III. Komisija za kulturo

- organizacija in celotno vodenje proslave ob »Dnevu žena«

- predavanje tov. Egona Miheliča o lepotah Bohinja
- organizacija predavanja tov. Staneta Tavčarja z diapositivi (strikirati)

- organizacija koncerta »Zadovoljnih Kranjcov«
- prireditve družabnih večerov (s plesom) v PD v Bohinjski Bistrici

IV. Šport

- tekmovanje v počastitev dneva JLA (22. dec.)
- moški:

- šah 4. mesto
- odbojka 3.—4. mesto

- ženske:
- odbojka 1. mesto

- udeležba na smučarskem sindikalnem prvenstvu in zimski lesariadi

- udeležba odbojkarjev in odbojkaric na tekmovanju ob dnevu mladosti (mladinke — 1. mesto)

- udeležba na letni lesariadi (v vseh panogah)

- nabava mize in loparjev za namizni tenis in tekmovanje v občinski ligi naših članov

AD.: 2.

Januar

- predavanje o vlogi mladih samoupravljalcev v OZD in družbeni skupnosti

- smučarsko tekmovanje med OO
- po stezah partizanske Jelovice — udeležba

Februar

- smučarsko tekmovanje v okviru TOZD-a
- pohod na Stol — udeležba

Stalne naloge:

- Vključevanje mladih v OO ZSMS TOZD in OO ZK

- Uvajanje mladih v vodstva družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov

- Vključevanje v delo Industrijskega gasilskega društva TOZD

- Sodelovanje z organizacijami in društvami na področju Bohinja

- Spremljanje in izvajanje na log s strani OK ZSMS

novosti iz SOZD - novosti iz SOZD - novosti iz SOZD

Koordinacijski odbori

Na željo delavskega sveta GLG je obiskal SOZD predsednik gospodarskega sodišča v Ljubljani dr. Svetozar Polič. Na zadnji seji je bilo namreč precej nejasno vprašanje »nosilec proizvodnje« v novem predlogu samoupravnega sporazuma. Gospodarsko sodišče namreč te besedne oznake ne dopušča in za ustrezeno rešitev so zato povabili tovariša Poliča. Sestanka se je udeležil tudi sekretar medobčinskega komiteja ZK za Gorenjsko Leopold Kejzar, člani SOZD in drugi gostje.

Razgovor ni prinesel neke rešitve, ampak je tovariš Polič nakanal, kako naj gre delo v prihodnjem, saj bo red in zakonitost na to področje prinesel šele zakon o združenem delu, to pa je šele v osnutku. Predvsem je poudaril »da je potrebno pri obravnavanju vsake skupne zadeve sledno upoštevati delegatski prin-

cip. Tako naj bi se za vprašanje delitev proizvodnje ustanovili posebni **koordinacijski odbori**, v katere bi izvolili delegate v tistih TOZD, kjer je enaka proizvodnja in bi torej bilo potrebno to delitev tudi narediti. Razlika od »strokovnih teamov«, ki so sedaj v okviru SOZD, je predvsem v tem delegatskem načelu, ti torej niso upoštevali ustavne samoupravne pravice delavcev. Tudi pojem »enotni proizvajalec« je potrebno vnesti v prihodnje v prakso delovanja v SOZD. Več proizvajalcev istega izdelka, na trgu pa se pojavlja le enoten proizvod enotnega proizvajalca iz SOZD. Tak enoten proizvod so npr. vrata, kdo pa naj jih dela, pa naj se dogovorijo med seboj delavci tistih TOZD, kjer vrata delajo. Ti koordinacijski odbori pa naj delajo tako dolgo, da bo narejena dokončna delitev dela v SOZD. J. C.

Še vedno nazadovanje

Ceprov je običajno devetmesecje tisto obdobje, ki prinese najmanj točne podatke o gibanju proizvodnje, prodaje, zalogah in drugem, saj manj vpliva celo vrsta dejavnikov, med drugim tudi julij in avgust (meseca dopustov), pa po drugi strani to obdobje poda neka precej sigurna izhodišča za končno leta. In kakšna so ta po tretjem tromesečju?

OZD	Cel. doh.		Por. sred.	Družb. proiz.		Podj. akum.
	I.-VI.I.-IX.	I.-VI.		I.-IX.	I.-VI.	
LIP Bled	— 2	— 3	— 2	+ 5	+ 4	— 10 — 32 — 53
Jelovica	+ 27	+ 13	+ 31	+ 20	+ 12	— 6 — 23 — 50
Alples	+ 32	+ 45	+ 58	+ 62	— 1	+ 21 — 40 + 1
Zlit	+ 21	+ 12	+ 24	+ 16	+ 16	+ 7 — 6 — 31
Skupaj	+ 20	+ 15	+ 27	+ 24	+ 6	— 30 — 39

(v % na lanská obdobja)

Na organizacijah združenega dela je, da same znotraj sebe poiščejo in preanalizirajo vzroke takega stanja, šele nato bi bilo moč v okviru celotnega GLG sprejeti smernice in skupno pot. Glavni vzrok, kar je mogoče sklepati iz podatkov in tudi iz prakse, ni v manjši prodaji, temveč v večini primerov v zmanjševanju prodajnih cen in celi vrsti najrazličnejših komercialnih in drugačnih popustov. Če pa dodamo še vedno hujšo konkurenčnost, zaradi katere se na domaćem tržišču dosegajo izjemno nizke cene in res velike težave v izvozu, kjer so cene

sploh slabe, je našteti že precej vzrokov. Tudi zaloge se po vsem tem niso prav nič zmanjšale in so v primerjavi s stanjem ob koncu lanskega leta ostale iste. Seveda pa to pomeni le, da se je letošnja tekoča proizvodnja skoraj vsem težavam sproti prodajala. Temeljitejša analiza pa bo moralna odgovoriti še na vprašanje, ali so bile proizvodnje zmogljivosti v tem obdobju več ali manj izkoriscene in s kakšno produktivnostjo. To sta tudi dve najvažnejši izhodišči za presojo stabilizacijskih prizadevanj v podjetjih, ki naj bi tudi prinesla boljše rezultate. J. C.

Za kvaliteto

Na pobudo škofjeloške lesne industrije »Jelovica« je bilo 29. oktobra v Škofji Loki posvetovane predstavniki slovenskih proizvajalcev stavbnega pohištva, ki so se ga udeležili praktično skoraj iz vseh podjetij. Namen posvetovanja je bil govoriti o vprašanju kvalitete njihovih izdelkov. V sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja namreč vse bolj prevladuje spoznanje, da lahko kvaliteta izdelkov bistveno vpliva na prodajo doma in v tujini, in s tem na dohodek. Predstavniki Jelovice so udeležence seznanili s prvimi rezultati, ki so jih že dosegli po uvedbi novega sistema kontrole kakovosti oktobra lani.

Tako so od aprila letos do julija znižali število reklamacij od 100 na 28 odstotkov, če vzamemo april za primerjalno osnovno. Ugotovili so tudi, da je za uvedbo učinkovitega sistema kontrole kvalitete (s katero se srečujejo mo praktično povsod — od nabave, proizvodnje in prodaje) nujno soglasje celotnega kolektiva. Pomembno je tudi, da tak sistem kontrole uvaja v podjetje neka specializirana organizacija, katere strokovnost je porok uspeha. V »Jelovici« so se ogločili za Zavod za produktivnost iz Ljubljane.

Na posvetovanju sicer niso sprejeli posebnih zaključkov, vendar so bili udeleženci soglas-

obstoječe normativne predpise ni, da je nujno čimprej vkladiti med vsemi slovenskimi proizvajalci pohištva, potrebno pa bo tudi več medsebojnega sodelovanja in pomoči na področju kakovosti. Predstavniki slovenskih proizvajalcev stavbnega pohištva

so podprli tudi zamisel o ustanovitvi posebnega centra za kontrolu kakovite, ki bo povezoval in strokovno vodil prizadevanja na tem pomembnem in zahtevenem področju.

J. C.

Žage

Kolegijski poslovodni organ je na zadnji seji razpravljal posebej tudi o oskrbi in izkoriščenosti žag na Gorenjskem. Za delavce GLG bo nekaj podatkov iz obširne vsebine, ki jo je pripravil ing. Hočvar:

Trenutno obratuje na Gorenjskem 10 žag, ki so letno požagale:

1971 — 157.000 m³, 1972 — 146.000 m³, 1973 — 150.000 m³, 1974 — 167.000 m³ iglavcev, njihova letna zmogljivost pa je 316.000 m³.

Če dodamo, da je bilo v tehnčasu razčaganje nekaj listavcev in nekaj lesa kmetov, vse skupaj v odstotkih povedano, da številko 60 %. Torej več kot 40 % zmogljivosti žag ni izkorisceno. Tudi če bi ugotovljali storilnost na teh žagah, bi prišli do slabih rezultatov.

Tovariš Hočvar je namreč ugotovil, koliko ur bi bilo po-

trebno porabiti za 1 m³, oziroma bolje rečeno, ugotovil je, da je to zelo različno na posamezni žagah, tako nekje le 1,4 ure, druge 3,8 ure, nekje pa celo 5 ur. Torej storilnost na precej slabii višini.

Rešitve je vsekakor potrebno poiskati. In kje? Predvsem v za-

gotovitvi čim več surovin (hlozdine na posameznih območjih), žagam zagotoviti čim boljšo pri-

hodnost z modernizacijami, boljšim transportom in podobno. Prav žage bi morale postati čim večji nosilec procesa vertikalne povezave oziroma poteka tega načina sodelovanja med gozdarji in lesarji. Torej vmesni člen. Seveda pa bi se potem tudi lahko vplivalo na strokovno in racionalno porabo lesa. Sicer pa so vse te ugotovitve šele na začetku, jasno pa je videti, da se bodo tudi tu lahko pokazale prednosti, ki jih prinese združevanje v okviru SOZD. Za boljšo informiranost pa še tabela o žagah 1975:

Podatki o žagah 1975

ime žage	zgrajena	rekonstrukcija	obratuje dne/leto	kapaciteta 1 × 8 m ³	letno 265 dni
Tomaž Godec	1947	1962	265	117	62.010
Rečica	1965	—	265	121	64.130
Podnart	1965	—	265	36	19.080
KZ Bohinj	1949	1972	230	16	8.480
Gradis	1945	1968	244	60	31.800
Zlit	1932	1968	252	55	29.150
Alples	1967	—	240	60	31.800
Stari Dvor	1946	—	256	60	31.800
Preddvor	1920	1938	256	60	31.800
Sovodenj	1925	1952	256	12	6.360
			597	316.410	

Iverne plošče

Novosti o ivernih ploščah oziroma o GLG tovarni teh plošč je zopet precej. Ta skupna investicija, če bo do nje prišlo mora biti res temeljito proučena. Na kratko se vse skupaj da strniti v naslednje točke:

a) Pogovori so potekali pri tovarnju v Avstriji, ki je ponudnik opreme in bi bil tudi svinčitor. Pokazalo se je, da vse le ni tako ugodno kot je kazalo v začetku. Predvsem bi ta tovarnar želel sodelovati s prodajo že prej kupljenih strojev, to naj bi bila torek njegova investicija.

b) Pregledana je pogodba o skupnem vlaganju med Savo in Semperitom, kjer je izredno dobro opredeljena cela vrsta stvari, kar bi v morebitnem sodelovanju koristilo tudi GLG. Njihov vzorec je namreč sprejemljiv tudi za nas.

c) Razgovori v Ljubljanski baniki o izhodiščih za investicijo in interesu te banke so pokazali, da je banka zainteresirana za sodelovanje pri tej investiciji v primeru, če bi tuji partner sodeloval z 49 odstotki.

d) Dogovarjanje z GG Ljubljana o dodatni zadovoljivti potreb surovinah je še vedno v ospredju, saj je le na ta način naložba tudi umestna.

Predvsem pa bo nadaljnji potek odvisen od pogovorov z avstrijskim tovarnarjem, kateremu je kolegijski poslovodni organ že poslal vrsto zahtev, ki jih ta mora izpolniti, če želi nadaljevati pogovore.

J. C.

Dopisuj
v svoje
glasilo!

Utrjevanje stabilizacijskih prizadevanj

Napisali smo že dosti vrstic ta način bo poudarjena obvezčnost delavcev, odgovornost in kakoviteta izdelave.

Dosti, daleč preveč je površnosti pri embaliraju izdelkov. Embaliranje bi moralo biti tako, da je čimman poškodb na embalaži in na izdelkih. Označevanje na embalaži bi moralo biti v bodoče bolj natančno. Večkrat kupci vračajo izdelke, ker so ti v paketu drugačni kot je na embalaži označeno. Notranji transport in transport do skladnišč bo moral biti tako prirejen, da ne bo poškodb na tovorih.

V stabilizacijski program spada tudi vzdrževanje strojev, objektov, poti, dovodnih in odvodnih kanalov, električnih in telefonskih naprav. Ti, če so slabo vzdrževani, propadajo in na glavi imamo prezgodnjo investicijo, ki ni predvidena težko ali sploh neizvedljiva v določenih rokih vsled pomanjkanja sredstev.

TAND

Izobraževanje delavcev

V današnjih pogojih hitrega uvajanja znanstveno tehničnih dosežkov v proizvodnjo je izobraževanje proizvajalcev zelo pomembna vloga. Razvijanje in polnjevanje znanj, ali kratko — izobraževanje, je del družbenega in gospodarskega procesa opredeljeno iz več vidikov. Ti vidiki so hkrati osnova sodobni obravnavi izobraževalne problematike v takojmenovanem permanentnem izobraževanju. Na nadaljevanje na 8. strani

Med najpomembnejše vidike spada ekonomski vidik, ki jasno pove, da je izobražba dejavnik gospodarskega, istočasno pa tudi splošnega gospodarskega razvoja.

Zelo važen je tehnološki vidik, ki opredeljuje permanentno izobraževanje z vidikom kakovostne in količinske proizvodnje. Potrebno je, da se proizvodna tehnologija, ki vključuje tudi znan-

Izobraževanje delavcev

(Nadaljevanje s 7. strani)

stveno organizacijo dela, oslanja na najnovejše dosežke znanosti in tehnike.

Nič manj pomemben pa ni družbenopolitični vidik. Sodelovanje v dnevnem družbenopolitičnem delu zahteva poznavanje zakonitosti razvoja ter osnov, na katerih se razvija družba.

Zelo važen je tudi sociološki vidik. Ta obravnava vpliv neprestanih tehnoloških sprememb na človeka. Te spremembe povzročajo pri človeku nelagodno počutje, marsikdaj pa težje posledice, ki močno vplivajo na osebnostni razvoj.

Ce upoštevamo navedene vidike, lahko trdimo, da mora izobraževanje vsaj v določeni meri predvidevati spremembe v gospodarstvu in tehnologiji. S tem v zvezi pa je treba zagotoviti ne samo ustrezajočo stopnjo splošne in strokovne izobrazbe, ampak tudi sposobnost za nadaljnje izobraževanje.

Prav zaradi tega se mora izobraževanje razvijati brez prestantka. Pod pojmom permanent-

nega izobraževanja razumemo torej izobraževanje, ki je po svojih oblikah vsestransko in ki se začenja po osnovni šoli ter v organiziranem procesu traja skozi celotno življenjsko dobo. Da bi lahko pojmovno opredelili permanentno izobraževanje, moramo omeniti tudi izraz kompenzacijsko izobraževanje. To pomeni izobraževanje, ki ga nismo opravili v neki predpisani življenjski dobi in obliki, pa ga opravljamo dodatno (npr.: osnovnošolsko izobraževanje nepismenih in polpismenih odraslih ljudi).

Sedanjost se hitro spreminja. Spremembe družbenih razmer so vse bolj hitre. Znanstvene resnice so samo začasne. Za leto 2000 napovedujejo, da bo znašalo število znanstvenikov 10 % od celotnega števila prebivalstva. Znanstvena dogajanja prehitevajo druga drugo. Dinamika družbenega in znanstveno tehničnega razvoja prinaša potrebo po nenehjem izobraževanju.

Za nadaljnje izobraževanje bi nas morala motivirati že šola in

sicer tako, da bi sami občutili potrebo po izobraževanju. Učni programi so zelo problematični. Klasične metode frontalnega pouka ne zadoščajo več.

Izobraževanje ni samo prvina vzgajanja mladine, ampak tudi odraslih.

Smoter takega izobraževanja je socialistično in samoupravno vsestransko razvita osebnost. Oblivkovalec osebnosti je okolje in vsa stranska dogajanja.

Ce povzamemo, kaj bi se moral omogočiti tehniku v industriji:

- tehniku bi morali zagotoviti permanentno izobraževanje
- improvizirane informacije bi morali spremeniti v formativno dejavnost
- od tečajev je treba preiti k formalni kvalifikaciji
- uskladiti bo potrebno učne programe in načrte na vseh nivojih.

Potrebe po permanentnem izobraževanju se večajo, vendar ne bo mogoč spremeniti načine izobraževanja čez noč, ampak po stopom in s pravilnimi ukrepi.

Naipsala Beravs Jana
(povzetek iz Gospodarski vestnik
— povzetek slov. — nem. j.)

Kaj delamo in kam smo investirali milijardo in še nekaj

Tako težko smo pričakovali in dočakali novo skladišče oblovnine. Po enoletni razpravi smo se le odločili, naj bi bilo skladišče v Bohinjski Bistrici.

Res je, da imamo moderno skladišče, ki ga GG na veliko razkazuje poslovnim partnerjem in svojim sodelavcem.

GG, ZOZD Bohinj ima skladišče, samo mi direktni uporabniki ga pa nimamo. Za predgovor bom navedel nekaj točk, ki so bistveno važne za našo primarno in sekundarno predelavo:

1. Hlodovina ni obdelana tako, kot bi morala biti (ni okleščena in ne razčaganata po dogovrjeni meri)

2. Centimeterska sortacija ne odgovarja dejanskemu stanju

3. Odnos prodanih hlodov je absurden. GG pušča v boksah NAŠO hlodovino na dnu, nato pa pobira hlode, ki so napadli v boksu. Stroj z vilicami zagrabi hlod in ga dobesedno olušči in nam ostane samo še celuloza.

4. Odgovorne osebe imajo popoloma mačehovski odnos in ne razlikujejo mej v skladišču. Hlodovino razkladajo po svoji volji brez, da bi o tem obvestili neposrednega vodjo. Tu bi še pripomnil, naj bi bili vodje revirjev seznamjeni z načinom dela ne samo v gozdu, ampak tudi v nadaljnji predelavi.

5. Zaradi netočnega in nekonkretnega odnosa, polnojermeniki ne morejo obratovati takoj kot je predvideno po normativu, kar se odraža v OD posameznikov v oddelku.

Ce smo že podpisali pogodbo o dostavi in uslugah, katere nam nudi GG, naj tudi usluge bodo, saj smo v SOZD in naj si bomo enaki, ne pa, ponovno poučjam, delati razločkov in skrbeti samo za sebe, LIP pa puščati v nemar.

6. Mnenja sem, da bi se jaz Kavčič Janko in Kunstelj Štefan mogla in morala dogovarjati med seboj v smislu sodelovanja o medsebojni delitvi dela.

Vrsto let so me občudovali, sedaj pa ...?

Dosedanja praksa je pokazala, da se vsak lahko spušča v vse, četudi bi imel v svojem resorju marsikaj urediti.

EPILOG: V obdobju socialistične izgradnje in stabilizacije smaram za poniževalno obrav-

nati take stvari, ki so zgoraj navedene.

Pripominjam še to, da smo vsi podpisali samoupravni akt ter s pristopom v SOZD tudi o tem lahko razpravljamo in za neizvajanje ODGOVARJAMO! JAKA

Kosilo tudi v TOZD Bohinj

Ze dalj časa je od tega, ko je bila v TOZD Bohinj na pobudo članov kolektiva izvedena anketna, da smo videli, če bi se tudi pri nas izplačalo organizirati kuhanje kosil. Anketo je izvedla sindikalna organizacija, pokazala pa se je rezultat, da člani to želijo. Dne 21. oktobra 1975 je prvo kosilo bilo skuhano.

Zdaj je skupno 88 abonentov, od tega 5 otrok in 8 družinskih članov. Cena enega obroka kosila je za zaposlene po 12.— din, za otroke do 12. leta starosti 7.— dinarjev, za družinske člane, ki niso zaposleni pri nas pa 17.— dinarjev. Mislim, da smo s cenami lahko zadovoljni, saj so res minimalne. Dobro je pripravljen tudi jedilnik, ki se menjata vsakih 14 dni.

Kosilo se dobri lahko vsak delovni dan od 13.30 do 14.30 in tako je poskrbljeno za tiste, ki delajo dopoldne ali popoldne, da imajo dovolj časa za »pospravilo« opoldanskega obroka. Za tiste, ki so vezani na odhod domov z avtobusom in niso iz Bohinjske Bistrike, pa je urejeno tako, da zjutraj dostavijo posodo za hrano v kuhanjo, ob odhodu domov, pa hrano že lahko vzamejo s seboj.

Kosilo se dobri lahko vsak delovni dan od 13.30 do 14.30 in tako je poskrbljeno za tiste, ki delajo dopoldne ali popoldne, da imajo dovolj časa za »pospravilo« opoldanskega obroka. Za tiste, ki so vezani na odhod domov z avtobusom in niso iz Bohinjske Bistrike, pa je urejeno tako, da zjutraj dostavijo posodo za hrano v kuhanjo, ob odhodu domov, pa hrano že lahko vzamejo s seboj.

Tudi za odjavljvanje kosila je urejeno. Pred kuhanjo je montirana skrinjica, v katero se do 8. ure vsak dan odda odjavljeni blok (za vsak dan posebej). Čeprav je o tem napisano obvestilo po vseh oddelkih TOZD, ponovno obveščamo abonente, da ne odjavljajo oz. neoddanih blokov pri izdajanju novih ne bomo upoštevali.

Štipendije

Po samoupravnem sporazumu o štipendiranju učencev in študentov delovne organizacije načakujejo svojim štipendistom in učencem v gospodarstvu (vajencem) kadrovskih štipendij.

Za učence srednjih šol:

- z zadostnim uspehom
- z dobrim uspehom
- s prav dobrim uspehom
- z odličnim uspehom

Za študente visokošolskih zavodov s poprečno oceno:

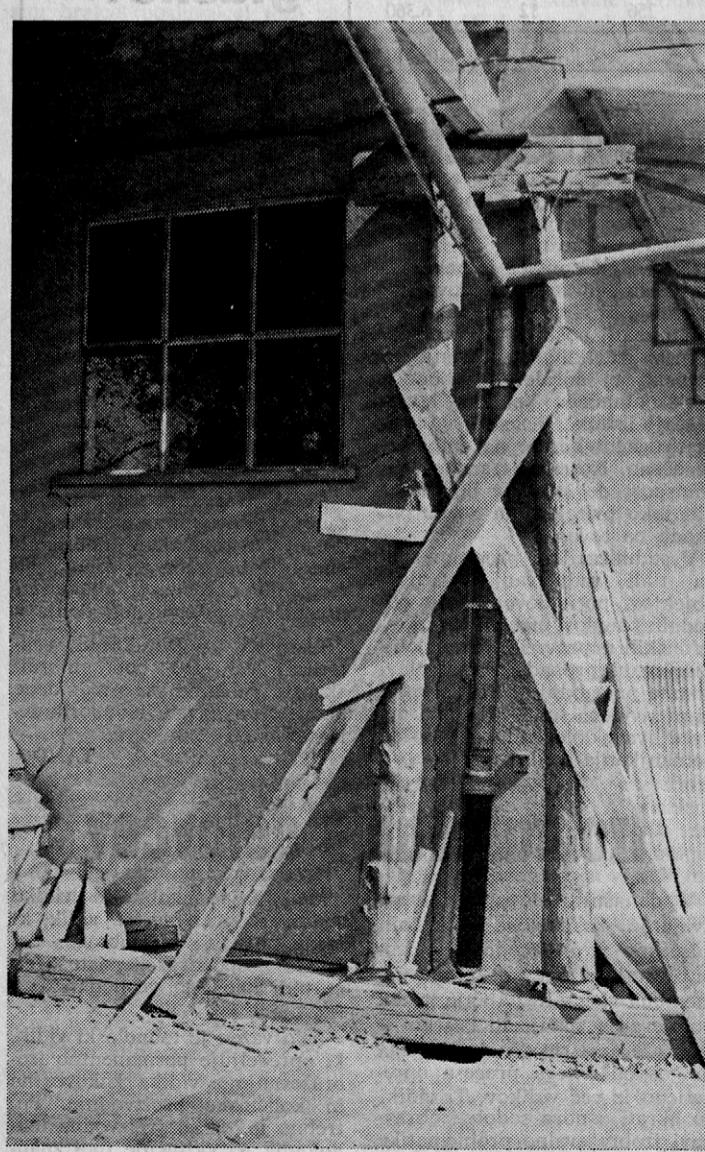
6,0 do 6,5 oziroma 2,0 do 2,4	350 točk	440 din
6,6 do 7,2 oziroma 2,5 do 2,9	400 točk	500 din
7,3 do 7,9 oziroma 3,0 do 3,4	450 točk	560 din
8,0 do 8,6 oziroma 3,5 do 3,9	500 točk	620 din
8,7 do 9,3 oziroma 4,0 do 4,4		
9,4 do 10 oziroma 4,5 do 5,0		

Študentom, ki opravljajo vse obveznosti iz prejšnjega šolskega leta do decembra naslednjega leta, se štipendija poviša za 100 točk, če pa opravijo te obveznosti do septembra istega šolskega leta pa za 250 točk. Vrednost točke v letu 1975 znaša 1,25 din.

Drugi del štipendije, to je razliko ugotovljenih stroškov, bodo štipendisti prejemali iz združenih sredstev pri samoupravnih interesnih skupnostih za zaposlovanje. Ta štipendija je odvisna od dohodkov na člana družine.

S podpisom samoupravnega sporazuma o štipendiranju smo pristopili k Titovemu skladu za štipendiranje mladih delavcev in otrok delavcev.

Skupščina Titovega sklada SR Slovenije je razpisala v šolskem letu 1975/76 60 štipendij za mlade delavce, 45 štipendij za učence srednjih šol in 15 štipendij za študente visokih šol.

Uh, kako me boljša ramena, bom zdržal še to zimo?

Jordan Blaževič

Znanec iz sosednje vasi

Nekega delovnega dne sem se v popoldanskem času odpravil v sosednjo vas na kratek pogovor z dobrim znamcem, kateri stanuje tesno ob asfaltni cesti, ki pripelje iz Bleda in se lenobno zvija skozi Male in Velike Gorje proti Pokljuki. Pohvalim se naj, da mi njege hiši ni bilo težko najti — saj ima na zadnjem hišnem vogalu pritrjenih več opozorilnih tablic. Na prvi se je došlo prebrati — POZOR, HUD PES, na drugi pa celo — ZAVAROVALNICA SAVA. Na tisti pa, ki je še najbolj ohranjena, piše številka 51. To bo po vsej verjetnosti hišna Številka.

Z edino željo, izvedeti od znance čimveč o njegovem življenu, tam od bosih nog pa vse do danes, ko se bo fant v kratkem srečal z Abrahamom, so se mi v mislih prepletala razna vprašanja — prijetna in neprijetna. Prepričan, da ga bom po opravljenem šitu dobil s prekržanimi nogami pri hiši, če ne celo v hiši, prepričan, da mi bo na moja vprašanja z veseljem odgovarjal — pa le ni šlo tako gladko — ni ga bilo doma.

Zenska tapravšnjih let — ona mu kuha in ga pere pa tudi pegla, če je zmečkan, on pa da pri njej stanuje, kot mi je pozneje med najinim pogovorom sam zaupal, mi je povedala, da ima zadnje čase ogromno dela na polju, doma pri obnovi hiše in tudi okrog rogate živine. Prostti čas pa preživi v naravi s pisanjem raznoraznih hecenštosov, seveda si ga vzame brez vednosti hišne ozne.

Kramljanje s prijazno in zmeraj nasmejano hišno o delu, živini in še o marsičem se je znanec že vrnil s polja, ves truden in nerazpoložen za kakšen koli pogovor. Šele po nekaj udušenih frakeljkih krepkega, seveda domačega, sva se ogrela — jaz za vprašanja, znanec pa za odgovore. V strahu, da si ne bi na hitro, kot je to njegova navada, premislil, sem mu takoj zastavil prvo vprašanje:

Gotovo si njega dni bil tudi ti rojen, se še spominjaš kdaj je to bilo in v katerem živalskem znamenju?

Razume se, da sem tudi jaz, rad ali nerad, zagledal tale naš pušasti svet. Od tega bo kmalu pol stoletja, kar je tudi viden dokaz na mojem plesničnem zgornjem domu. V teh letih, od kar me je vaška babica prvič udarila po tistem delu občutljivega telesa, kjer se hrbet neha, je šlo mimo mene marsikaj, tudi neprijetnega. Rojen sem bil pa v znamenju BIKA, katerega trimo sem dobesedno poddeloval. Trimo, ali kaškar temu domače pravimo gvat, mi je že marsikdo očital, da žene seveda ne omenjam.

Otroška leta so polna raznih doživetij, kaj ti je od njih razen streganih hlač ostalo v trajnem spominu?

Od vseh otroških radosti, če se lahko petnajstletni deček še otroka smatram, mi je ostal v najlepšem spominičnem času, ko sem se vračal iz taborišča. Že ko smo se peljali iz predora proti Jesenicam, sem od veselja skoraj ponorel. In kaj ne bi, saj sem se končno znebil lagenfirenja, kateri nas je, oprostil izrazu, gledal kot polmokrveni buldog. Seveda nas je temu pogledu primumo tudi nemalokrat močno ugniznil. Verjemi mi, bolj sem ga fantal kot ščurka v Ješprenu. Takrat sem v praksi spoznal ta lep pregovor: OJ, DOMOVINA, TI SI KAKOR ZDRAVJE!

Lahko bi še današnji dan z zadnjico glodal šolske klopi. Kaj je bil vzrok, da si se že s 15 leti poskovil od njih?

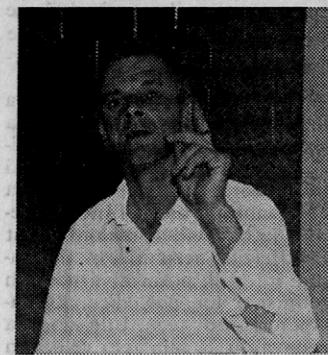
Vzrok, da sem za časa zapustil šolske klopi, je bil delno kolopator, po končani obrtni šoli pa me je za doktorat oropal nežni spol, ja, pa tudi razne omladinske hejbrigade. Končno je pa takrat hudo primanjkovalo šolmoštirov, pa sem sam pri sebi dejal, kaj bi jih še jaz moril — peprosti rečeno, ta kader se mi je od srca smilil.

Cele dolge dneve garaš. Kdaj si se začel resno ukvarjati z delom?

Ej, prijatelj moj dragi! Le mlada vrba se da kriviti. Tiste čase so nas že še zelo mlade pobče vadili k delu in nas učili voziti, toda ne bariko, še manj kakšen avto ... no, pa ti veš, kaj mislim. Resno sem se pa začel z delom ukvarjati, ko sem se, kaškar temu stokovnjački pravijo, ponesrečil in me je tista gospa, pri kateri še danes stanujem, vzela za svojega edinega.

Ali si že kdaj prišel prepozno v službo? Kaj je vzrok, da ne zamujaš, kot je to prirojeno nekaterim?

Oprosti, prijatelj, službe pa ne zamujam rad, saj moram itak predno kam grem, vstati. Slišal sem že tudi, da se bo tako ali tako kmalu uštimalo, da ne bo kazalo zamujati, sicer bo nevarno, da se naležež žepne tuberkuloze. Upam, da bo tak sistem prihoda na delo in odhoda iz dela veljal za vse zaposlene pod našo streho.

Nikoli te ne vidim v gostilni; to se pravi, da ne pišeš. Kadiš tudi ne, zaslubiš pa ogromno denarja, seveda pri skladanju. Ali se ti skobaca kakšen dinarček v narodno banko? Res je, da sem si nehal zabijati mrtvaške žeblike v glavo, saj sem se zjutraj od doma pa do delovnega mesta komaj odkrehal. Pa ne samo to — 1001 grozdjeve župce pa tudi ni takoj majhna investicija, če bi izgubil stavbo. V gostilni praviš, da me nikoli ne vidis! Saj jaz tebe tudi ne, zakaj ne, pa sam dobro veš. Praviš, da veliko zasluzim. Hvala enako, koliko nama pa izplačajo, je stvar zase. Da bi se mi kakšen dinarček skobacal v nerodno banko, ni govorja, saj so že tisti, ki jih dobim, večkrat okrog in okrog odžagani, tako da nič ne zaležuje. Pa tudi moj dvonadstropni hiš nočje biti gotov.

Tvoj konjiček je jahanje. Ali si imel že kdaj priliko telebni, recimo s sosedovega konja?

Jahanje, meniš, da je moj konjiček. No, jahanja je več vrst. Stavim, ako bi šel tekmovat z mojimi vrstniki v tej panogi, v kakšnikoli disciplini, mi uvrstitev v polfinale ne uide. O, pa tudi s sosedovega konja sem že imel priliko telebni, in to samo zato, ker je bil konj trezen, jaz pa ravno narobe. Konfin na Potokarjevem vogalu, na katerega sem z vso svojo težo telebni, je bil precej trši od mojih par rebrčkov. Kot sem ti že prej omenil, sem rojen v znamenju bika, in to mi je pomagalo, da nisem prekinil vloge skladatelja (desk), čeprav sem bil skoraj ves v povojih. Korajže do ježe na živem konju, magari je kočila, pa že zaradi same telovadbe nisem izgubil. Se sedaj večkrat prijezdim sosedovo Olgo z našega minni ranča, in to z vso hitrostjo — 90 manj kot 100 km na uro. Tega športa ne kanim opustiti dokler ne grem v hladni krop.

Od dolgosti twojega življenga veliko pričakuješ. Kaj vse še imas za bregom?

Dolgot življenga našega je kratka, še od mene mlajših že zasula je lopata in ve se nič, kaj vse nas jutri čaka. Zato od teh mojih dolgosti ne pričakujem nikakršnih iluzij. Rad pa bi, da mi ti kot vratar, še v bodoče vsaj enkrat na teden dvigneš rampo, se razume, če bom imel tisto trdilo, na katerem bo stalo pisano — prvo plati pa onda mlati, in me spusti skozi z mojim malopreom in zadaj pričlenjeno koreto z žaganjem dokler bom lastnik hotela MU. Morda se ti zdi tak način transporta smešen? Kaj hočemo, ko so pa naša kajžarska vrata prenizka za kakšen konjski rep.

Nas časopis Glasilo je že večkrat priobčil tvoje glodamšuse in satire. Ali lahko še v bodoče kaj pričakujemo?

Res je, da sem v šali v mojih dosedanjih člankih tudi koga malo oglodal, tega naj mi ne zamenijo. V kakšnem članku ali pesmici je bilo tudi malo satire. Dokler je resnično in pravično, nobenemu ne škoduje. Za naprej pa upam, da bom še sodeloval v Glasilu, če ne prej, pa, ko bom v pokolu, saj to bo v kratkih petmajstih letih.

Še tole bi ti rad zaupal, ko sva že v debati. Zadnjič, ko sem bil službeno v TOZD Tomaž Godec, mi je moja stará znanka dejala: »Ja, grča stara, kaj še nisi v pokolu?« Komaj sem čakal, da pride dom prvega ogledala. Fiks lauden, sem si na tistem dejal, res sem že čisto siv, ker pa siv las ni nič težji od drugih, sem se vdal v božjo posodo (verjeno je mislil na usodo).

Cas je hitel z dolgimi koraki in naju preganjal, zato sva moral končati najim nadvse zanimiv pogovor z obljuhu, da se bova še kdaj srečala in da bo takrat moj znanec iz sosednje vasi postavil kakšno vprašanje.

Izlet

Hvala tebi podjetje drogo (LIP), ki se spomniš še na nas, pismeno si nas vse povabil in popeljal v nekdaj zaklet begunjski grad. Tukaj bil nekdaj je dom trpečih, pod udarci narod krvavel odšli v daljne kraje, ostal vdanih je le pepel. Al 'mnogo bilo jih je tu med

vami, ki živiljenje svoje so tu žrtvovali, ko v ranem jutru ptiči so zvrgoleli, takrat zagrmeli iz pušk so strelji. Tukaj narod pretočil grenkij je solza

in okusil bič okupatorja, kako trden, čvrst je ostal, rajši kot bi izdajalec postal. Slava vam junaki tukaj pokopani, spomini bodo le ostali, v zgodovini pa pisalo bo, kako je bilo takrat hudo, Tako odšli smo iz gradu, ker vabi nas prelepa Draga, tud' tukaj bilo je hudo, priča spomeniki so.

Tako odpeljemo se iz te žalostne doline, do prelepe blejske pokrajine, saj tukaj je pa južna bla in kozarček pristnega, saj kozarček ali pa dva, ker je dobra letna bla.

Tako izlet in zabava gresta k kraju, mi se pa peljemo nazaj proti bohinjskemu raju, da bi zdravi, čvrsti še ostali in drugo leto spet se zbrali. Lep pozdrav vsem nekdanjim gošnjarem

TONCL

Stanje zaposlenih konec oktobra 1975

TOZD »Tomaž Godec« Bohinjska Bistrica 388 in 13 vajencev

TOZD Bled 270 in 12 vajencev

TOZD Mojstrana 50 in 1 vajenca

TZOD Podnart 57

TOZD Trgovina 7

DSSS 73

Skupaj 845 in 26 vajencev

Poročil se je: Troha Ante

angleščina je bila taka kot bi bil plačan po učinku. Hotel je povestil vse v eni sapi in samoglasnikov sploh izgovarjal ni. Tako je na primer Manchester izgovoril »Mčstr«. V kupe sta pokukala dva popotnika iste baže kot midva. Nekaj časa sta poslušala starega, potem pa me je eden vprašal, v katerem jeziku govori. Bila sta namreč Londončana, a mornarja nista prav nič razumela. Bila sta namreč prav zanimiva tipa. V Nemčiji sta kot gradbena delavca zaslužila nekaj denarja in tedaj sta bila na poti v Avstralijo. Z vlakom sta nameščala do Soluna, nato pa z avtostopom v Istanbul. Od tam vozi avtobus v Indijo. Vožnja traja 14 dni in stane okoli 40 dolarjev.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Potovanje v Grčijo

(Nadaljevanje)

V Beogradu je nekaj potnikov izstopilo in ponudila se nama je priložnost za dober prostor na hodniku, kjer sva vsaj udobno stala. Šumadija se je vlekla brez konca in vročina je naraščala čim južneje smo bili. Na oknu poleg nju se je hladil starejši možkar uglajenega videza. Tale ne more biti domaćin sem si mislil. Ne vem kako sva začela pogovor, a predstavil se je kot Amerikanec. Z vlakom se je vozil že od Pariza in je menil, da je najzanimivejši vlak. Na vlaku najbolje spoznaš ljudi in tudi za gledanje skozi okno je časa dovolj. Predvsem je bil srečen, da lahko z nekom malce klepeta v svojem jeziku, kar se ne pripeti pogosto. Ni pozabil reči, da zelo dobro govorim angleščino. To je star trik, katerega se lahko vsak posluži, če hoče sobesednika spodbuditi in mu malce polaskati. Seveda je bila moja angleščina še daleč od dobre. Bil je ločen in je sam potoval po Evropi. Dejal je, da nima namena zeniti se še enkrat, vsaj ne z Američanko, češ da so hudiči v človeški podobi in znajo le zapravljati in

komandirati. Edine, ki bi še prisle v poštev bi bile Kitajke ali Japonke. Te še vedo, kdo je glava družine. Poprosil me je, če mu pomagam vzeti kovček s police. Nisem vedel za kaj gre, saj sploh ni bil težak. Ko ga je odprl, se mi je posvetil. V njem je imel lepo zloženih kakih osem steklenic Coca cole in eno večjo »Old Daniels Scotch-a«. Zmešal je dva kozarca dokaj pitne mesnice in šele ko sva nazdravila, sem se spomnil na Maksa, ki je verjetno od vročine omedel in zaspal na tleh. Starem razložim, da sva skupaj in da bi mu požrek verjetno dobro del. Brž zmesava še eno čašo pijace in Maksa je to precej zdramilo. Po drugi rundi je že postal sumljivo zgozen. Angleščina mu sploh ni povzročala več težav, čeprav je imel v šoli šibko dvojčico.

V Nišu je nekaj potnikov iz sosednjega kupeja izstopilo in tako sva po šestnajstih urah vožnje le prišla do prostega sedeža. O kaki udobnosti ni bilo govorja, ker je bil kupe pol robe iz tržaških trgovin, da niti nahrbniki nisva imela kam postaviti. Najini sotopnički so bili starejša gospa

Slovenije, so si bile edine, da more biti tam »divno«. Nacka je Maksu obljudila, da ga sigurno čim prej obišče, on pa je upal, da to le ne bo tako kmalu. Čudno se jim je zdelo, da sva sploh dobila vizi za Grčijo. Na konzulatu v Skopju stoji ljudje v vrsti od treh zjutraj, na dan pa izdajo le nekaj deset viz. Dober položaj v vrsti ob osmih zjutraj, ko se urad odpre, velja deset jurjev in to je priložnost za lahek zaslužek brezdelnežev, ki vstanejo dovolj zgodaj. Teh seveda ni prav veliko. Zvečer smo se pricijazili v Skopje. Povabilo so naju naj jih obiščeva po vrnitvi iz Grčije in mlajša se kar ni mogla ločiti od Maks. Na peronu je mahala in imela vse rosne oči. Stari Grk, ki je celo pot spal, se je tudi predramil. »You have drink?« je vprašal Maksa. Ta mu ponudi čutaro, ki jo je ravno napolnil na postaji in stari mu jo vrne kot bi mignil seveda prazno. Očitno ga je to udobovaljilo in pričel nama je pripovedovati o svojih petdesetih letih preživelih na morju. Tedaj se je vrčal iz Liverpoola, kjer je njegova barka ostala v doku za popravilo. V Pireju pa se je nameščala takoj spet vkrcati. Njegova

Člani uredniškega odbora:

Robič Ivan, glavni urednik;

Jeglič Silva, tehnični urednik;

Zitnik Janez, Pretnar Jasna, Trojar Andrej, Mencinger Franc, Kraigher Ciril.